«Ακόμα κι αυτή η άλωση της Κωνσταντινουπόλεως ωχριά μπροστά στη Μικρασιατική καταστροφή.»
Στέφαν Τσβάιχ

ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού
Δήμου Νέας Ιωνίας

Αρ. φύλλου: 22 Σεπτέμβριος 2018 Τιμή: 0,01 ευρώ

Γράμμα από τον Πρόεδρο…..

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Φέτος κλείνουν 15 χρόνια από την ίδρυση του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. 15 χρόνια δημιουργικής παρουσίας στα Μικρασιατικά δρώμενα. Και με την ευκαιρία αυτή, θα ήθελα να κάνω μια μικρή αναδρομή στο εκδοτικό του έργο, γιατί τα Συμπόσια, οι Ημερίδες, οι Εκδηλώσεις λίγο πολύ έχουν καταγραφεί στη συνείδηση του κόσμου, που τα έχει παρακολουθήσει ή έχει διαβάσει γι΄ αυτά.

Από την ίδρυσή του, το 2003 μέχρι σήμερα, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. έχει εκδώσει 22 Βιβλία και 21 τεύχη του περιοδικού του. Τα 2 τελευταία βιβλία εκδόθηκαν φέτος και συνοπτικά σας τα παρουσιάζω γιατί είναι πολύ ενδιαφέροντα:

- Το βιβλίο «Καππαδοκία: Λατρευτικά και άλλα τινά στον αέναο κύκλο του χρόνου», του Καππαδόκη συγγραφέα Κωνσταντίνου Νίγδελη από την Θεσσαλονίκη, που έλαβε Έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών. Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε στο κτίριο της Παλαιάς Βουλής, στις 3 Ιουνίου 2018.
- Το βιβλίο «Πρακτικά του 8^{ου} Συμποσίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. με θέμα: Λίγο πριν την 100/ετία: Πώς και γιατί οι Έλληνες υπέστησαν την μεγαλύτερη Καταστροφή της Ιστορίας τους», η παρουσίαση του οποίου έγινε στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Νέας Ιωνίας, στις 25 Ιουνίου 2018.

Τα βιβλία που έχουμε εκδώσει έχουν ως περιεχόμενο την καταγραφή των πρακτικών των συμποσίων, τα έργα που βραβεύτηκαν στους λογοτεχνικούς μας διαγωνισμούς ή άλλα με θέματα από τις αλησμόνητες πατρίδες ή την Ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Υπολόγισα με βάση τα τιράζ των βιβλίων, ότι πάνω από 23.000 βιβλία έχουν διανεμηθεί δωρεάν σε Δημόσιες Βιβλιοθήκες, Μικρασιατικούς Συλλόγους, Πανεπιστημιακούς, Ιστορικούς, Ερευνητές και φίλους του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. σε όλη την Ελλάδα. Μέλημα μας είναι, αυτά τα βιβλία μέσω των Δημόσιων Κεντρικών Βιβλιοθηκών να φθάσουν σε όλη την επικράτεια, γιατί αυτή είναι η ιστορική μας παρακαταθήκη.

Βέβαια δεν υπολογίζω βιβλία που με αφετηρία τη συμμετοχή κάποιων σε λογοτεχνικό διαγωνισμό μας, ακολούθησε μετά και η ιδιωτική τους έκδοση.

Τελειώνοντας, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους Δημάρχους Νέας Ιωνίας Γιάννη Χαραλάμπους και Ηρακλή Γκότση που ίδρυσαν και στήριξαν το Νομικό μας Πρόσωπο, αλλά και όσους συμμετείχαν στα Διοικητικά Συμβούλια αυτά τα 15 χρόνια, γιατί η συμβολή τους ήταν και είναι σημαντική στην ανάδειξη του έργου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Σας εύχομαι Καλό Χειμώνα και να είστε πάντα κοντά μας.

Ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Λουκάς Π. Χριστοδούλου

ΕΡΡΙΚΟΣ ΜΟΡΓΚΕΝΤΑΟΥ (HENRY MORGENTHAOU) 1876- 1946

Του Χάρη Σαπουντζάκη, Ιστορικού

Στις 9 Δεκεμβρίου του λήγοντος έτους 2018, που κατά σύμπτωση είναι κι εφέτος Κυριακή, συμπληρώνονται 95 χρόνια από την ημέρα των εγκαινίων του Συνοικισμού ΙΩΝΙΑ, που μετέπειτα με την προσθήκη του προθέματος ΝΕΑ έγινε ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ. Του συνοικισμού που αρχικά έφερε το παλιό του τοπωνύμιο «Ποδαράδες» και ήδη από το Σάββατο, 30 Ιουνίου 1923 είχε θεμελιωθεί ως μια προσφυγούπολη με την αρχική επωνυμία ΝΕΑ ΠΙΣΙΔΙΑ, από τον αρχηγό της Επαναστάσεως του 1922 Νικόλαο Πλαστήρα και τον ιερέα Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, όπου το Ελληνικό κράτος είχε ορίσει να εγκατασταθούν οι από τη Σπάρτη Μ. Ασίας ξεριζωμένοι πρόσφυγες, οι οποίοι είχαν επικεφαλής τους αυτόν τον εμβληματικό ιερέα.

Σχεδόν στο ίδιο σημείο, που είχε μπει ο θεμέλιος λίθος θα γινόταν τώρα η τελετή των εγκαινίων (στην εκβολή της οδού Σπάρτης και τη συνάντησή της με την Κ. Βάρναλη, ανατολικά του ναού των Αγ. Αναργύρων).

Τώρα όμως δεν είναι παρόντες μόνον ο Πλαστήρας, ο Γονατάς ο Παπαϊωακείμ και ο Δοξιάδης. Θα είναι παρών κι ο Αμερικανός φιλέλληνας Ερρίκος Μοργκεντάου, ο οποίος μόλις είχε διορισθεί Πρόεδρος της Ε.Α.Π. (Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων), η οποία είχε αναλάβει το μέγα έργο της ανέγερσης κατοικιών για τη στέγαση των προσφύγων, πέραν βέβαια των μέτρων για την αγροτική αποκατάσταση, την ανέγερση και λειτουργία εργοστασίων κλπ.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με την σειρά τους. Η 10/ετία 1923-1932 για τον Ελληνισμό στον Ελλαδικό χώρο ήταν μια εποχή πολύ δύσκολη, καθώς 1,5 εκατ. ξεριζωμένοι Μικρασιάτες κατέφυγαν με τη φωτιά ακόμα στα μάτια, στη μητέρα πατρίδα, τη λεγόμενη «μητροπολιτική Ελλάδα», οι οποίοι για να θυμηθώ τα λόγια του Παναγιώτη Κανελλόπουλου **δεν έγιναν δεκτοί από τους ντόπιους με συμπάθεια ή έστω με απάθεια, αλλά δυστυχώς έγιναν δεκτοί με αντιπάθεια.** Εποχή που ίσως σε πολλά μοιάζει με τη σημερινή, αλλά που ωστόσο χάρη στην πίστη των προσφύγων και χάρη στο έργο μερικών ξεχωριστών προσωπικοτήτων, μπορούσαν τουλάχιστον να ΕΛΠΙΖΟΥΝ……

Η Επαναστατική Κυβέρνηση του **Νικολάου Πλαστήρα** ιδρύει στις **3 Νοεμβρίου του 1922 το Ταμείο Περίθαλψης Προσφύγων (Τ.Π.Π.)**, έναν 15/μελή Οργανισμό, περίπου φιλανθρωπικό, όπως άλλωστε το λέει κι ο τίτλος του: «περίθαλψης».

Παρά τις τεράστιες δυσκολίες και τα ανύπαρκτα οικονομικά μέσα το Ταμείο, με πρόεδρο έναν ικανό άνθρωπο, τον **Επαμεινώνδα Χαρίλαο** και αντιπρόεδρο τον τραπεζίτη **Στέφανο Δέλτα**, αλλά και με αξιόλογα μέλη που εκπροσωπούσαν όλες τις τάξεις αλλά και τους πρόσφυγες, θα προχωρήσει εκτός των άμεσων μέτρων περίθαλψης και στην ανέγερση μικρού αριθμού πρόχειρων κατοικιών για τη στέγαση των προσφύγων, ιδιαίτερα μάλιστα, εδώ στους ταπεινούς Ποδαράδες, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα να γίνει αμέσως **η θεμελίωση του συνοικισμού, το Σάββατο, 30 Ιουνίου 1923 κι αμέσως μετά στις 9 Δεκέμβρη του 1923 τα εγκαίνιά του,** και τις δυο φορές από το **Νικόλαο Πλαστήρα και τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.** Να προσέξουμε όμως μιαν κρίσιμη λεπτομέρεια: στα εγκαίνια, εκτός των άλλων, ήταν και ο μόλις ορισθείς από την Κ.τ.Ε. (Κοινωνία των Εθνών) ως πρόεδρος της Ε.Α.Π (Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων), ο **Αμερικανός διπλωμάτης, επιχειρηματίας, πρόεδρος εταιρειών κ.λ.π. Ερρίκος Μοργκεντάου**: ένας σπουδαίος ανθρωπιστής και όπως θ' αποδειχθεί ένας μεγάλος φιλέλληνας!

Το Τ.Π.Π. δεν είχε πόρους. Βασιζόταν σε δωρεές και φιλανθρωπίες. Το έργο του, μετά την πρώτη έκρηξη περιορίστηκε αισθητά και τότε η Ελληνική Κυβέρνηση κατέφυγε στην Κ.τ.Ε. ζητώντας απεγνωσμένα βοήθεια για την αντιμετώπιση του τεράστιου προβλήματος της στέγασης κι αποκατάστασης 1,5 περίπου εκατομμυρίων προσφύγων, σε αναλογία 60:40, αγροτών και αστών.

Η Κ.τ.Ε. δεν είχε δικό της ταμείο. Είχε όμως τη θεσμική δύναμη να απευθύνεται στις αγορές και να επιτυχαίνει δανεισμό με καλούς όρους (ας σημειωθεί ότι το 7-8% ήταν αυτός ο καλός όρος!).

Συστήνει λοιπόν έναν **οργανισμό, αυτόνομο**, υπό την αιγίδα της, με μεγάλο κύρος για ν' αναλάβει αυτό το τεράστιο έργο, με όποιο τρόπο θα έκρινε προσφορότερο, με απόλυτη εξάρτηση, αναφορά κι απολογισμό στην Κ.τ.Ε. Κι ευτυχώς για την Ελλάδα, ευτυχώς για τους πρόσφυγες η Κ.τ.Ε. είχε κάνει την σωστή επιλογή. Ορίζει πρώτο Πρόεδρό της, τον Αμερικανό **Ερρίκο Μοργκεντάου**!

Ο Μοργκεντάου δεν ήταν άγνωστος στους πρόσφυγες και περισσότερο δεν ήταν άγνωστος στους λεγόμενους ανατολίτες, οι οποίοι με την επέλαση των Νεότουρκων υπό την καθοδήγηση των Γερμανών, είχαν αρχίσει να οδηγούνται στον αφανισμό της εθνοκάθαρσης και της γενοκτονίας με τους αλλεπάλληλους εκτοπισμούς με τα ανθρωποκτόνα Τάγματα Εργασίας (αμελέ ταμπουρού).

Το 1913, αναλαμβάνει καθήκοντα πρεσβευτή των Η.Π.Α στην Πόλη. Κι αμέσως αρχίζει για αυτόν τον υπέροχο ανθρωπιστή ένας αγώνας να πείσει την Αμερική να πιέσει την Οθωμανική Αυτοκρατορία, να σταματήσει τα σκληρά μέτρα κατά των Ελλήνων και των Αρμενίων.

Το σχέδιο των Νεότουρκων ήταν να εξαφανίσουν το Ελληνικό κι Αρμενικό στοιχείο από τα παράλια της Ιωνίας, την Πόλη, τον Πόντο, την Ανατολία, όπου είχαν τα σκήπτρα στο εμπόριο και στις επιχειρήσεις. Εξηγούσε ο Μοργκεντάου πως η Οθωμανική Αυτοκρατορία με τον αφανισμό των δυο αυτών δυναμικών στοιχείων θα οδηγείτο στο μαρασμό και την καταστροφή αυτή η ίδια, αλλά κανείς δεν τον άκουγε!

Οι ΗΠΑ δεν ήταν τότε η σημερινή υπερδύναμη. Με την Τουρκία τη συνέδεαν όχι σημαντικά οικονομικά συμφέροντα: ελάχιστες εξαγωγές, κυρίως ραπτομηχανές Σίγκερ, λίγα πετρέλαια της Στάνταρντ Οϊλ Κόμπανυ.

Ασκούσε ωστόσο μιαν επιρροή έμμεση, μέσα από τις φιλανθρωπικές οργανώσεις, κυρίως μάλιστα του εξαιρετικά οργανωμένου **Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού**, τους ιεραποστόλους της, με την ίδρυση σχολών για την Εκπαίδευση, τα προγράμματα με τη βελτίωση της υγείας, της γεωργίας κ.λ.π.

Αυτό τις καθιστούσε «**συμπαθείς**» στους λαούς σε αντίθεση με τους πανίσχυρους Άγγλους κυρίως, οι οποίοι με τον αλαζονικό τους τρόπο που περνούσαν την πολιτική των συμφερόντων τους ήσαν ασυμπαθείς.

Ο Μοργκεντάου βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση, γιατί μη μπορώντας να «πείσει» αρκετά τους Τούρκους περιοριζόταν στο οπωσδήποτε αρκετά σημαντικό έργο, να παρεμβαίνει, σε προσωπικό επίπεδο στην τριανδρία (Ταλαάτ - Εμβέρ – Τζεμάλ) ζητώντας κι επιτυγχάνοντας επιείκεια για καταδικασμένους σε θάνατο ή σε εξορία Έλληνες και Αρμένιους Η Κοινότητα των Σπαρταλήδων για ν' αναφερθώ στους συμπατριώτες μου, του όφειλε χάρη γιατί όταν έμαθε για την εξορία 35 προκρίτων της κοινότητάς τους, μεταξύ των οποίων ήσαν και 3 ιερείς παρενέβη στον Ταλαάτ πασά και πέτυχε την επιστροφή των εξορίστων στη Σπάρτη.

Ο Μοργκεντάου δεν έμεινε πολύ καιρό στην Πόλη. Βλέποντας ότι οι προσπάθειές του για τους Έλληνες και τους Αρμενίους δεν είχαν τα επιθυμητά αποτελέσματα ακολούθησε την εξαιρετικά ευαίσθητη στα θέματα αυτά σύζυγό του Ιωσηφίνα, που έφυγε πρώτη από την Πόλη, μόλις είχε συμπληρώσει 2 χρόνια θητείας.

Όμως ποτέ δεν σταμάτησε τον αγώνα του υπέρ της Ελλάδας. Στην κρίσιμη περίοδο 1920 – 1922 ήταν σε συνεχή επαφή με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος είχε εγκαταλείψει την Ελλάδα και έμενε στο Παρίσι.

Ο Μοργκεντάου δεν συμπαθούσε απλώς το Βενιζέλο. Τον θαύμαζε! Είχε πει γι αυτόν: **όταν συναντηθούν ο Βενιζέλος με τον Ουίλσον την άλλη μέρα θ' αλλάζει ο χάρτης της Ευρώπης**!

Είχε σπουδάσει, όσο κανένας άλλος ξένος παράγων, την Ελληνική Ιστορία και γνώριζε πολύ καλά όλους τους πολιτικούς αυτής της περιόδου, ιδιαίτερα όμως εκείνους που πολιτεύονταν στο δημοκρατικό χώρο κι όχι στο βασιλόφρονα: τον Πλαστήρα, τον Παπαναστασίου, τον Μιχαλακόπουλο! Δεν είχε σε καμιά εκτίμηση το βασιλιά Γεώργιο Β΄ κι ενοχλείτο να βλέπει ότι απέφευγε να επισκέπτεται προσφυγικούς συνοικισμούς, γιατί θεωρούσε ef officio τους πρόσφυγες βενιζελικούς, άρα αντιπάλους του! Έχοντας τεράστιο κύρος στα διεθνή forum έδραξε την ευκαιρία που του προσφέρθηκε από την Κ.τ.Ε. κι ανέλαβε την Προεδρία της Ε.Α.Π (Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων), τον Οκτώβρη του 1923.

Πρώτη του ενέργεια ήταν να παραιτηθεί από την ετήσια αποζημίωσή του, μετά των όποιων οδοιπορικών, ύψους 5.000 χρυσών λιρών Αγγλίας και δεύτερη να περάσει από το Λονδίνο, το Παρίσι, τη Γενεύη και να συνομιλήσει με δεκάδες προσωπικότητες διεθνούς κύρους, ενημερώνοντάς τους για το τεράστιο προσφυγικό πρόβλημα της Ελλάδας!

Δεν ήρθε απευθείας στην Αθήνα αλλά πέρασε από τη Θεσσαλονίκη, γιατί στα σχέδιά του είχε πρωτίστως την **αγροτική αποκατάσταση** των προσφύγων και ως γνωστόν στη Μακεδονία είχε καταφθάσει το μεγαλύτερο μέρος των προσφύγων. Αμέσως μετά στην Αθήνα θα προσγειωθεί στην πολύ δυσάρεστη πραγματικότητα των προσφυγικών συνοικισμών και θα κινηθεί και στον τομέα της αποκατάστασης των λεγομένων αστών προσφύγων. Οραματιζόταν στον όρο «αποκατάσταση» των αγροτών προσφύγων να εντάξει όχι μόνο τη στέγασή τους αλλά κυρίως την προσφορά γης, ζώων, σπόρων κ.λ.π, ώστε άμεσα να μπορέσουν να καλλιεργήσουν τη γη. Υπολογίζονται στα 2.000 τα αμιγώς προσφυγικά χωριά που ιδρύθηκαν τότε εκεί κι εκτός των άλλων θωράκισαν ουσιαστικά τη Βόρειο Ελλάδα, με το ελληνικό στοιχείο, πλέον ως κυρίαρχο, σε σχέση με υπάρχουσες μειονότητες εξαιρουμένης πλέον της Τουρκικής αφού οι Μουσουλμάνοι με την Ανταλλαγή των πληθυσμών θα μετακινηθούν εξ ολοκλήρου στην Τουρκία.

Όπως ειπώθηκε ουσιαστικά καθήκοντα προέδρου ο Μοργκεντάου ανέλαβε τον Νοέμβρη, του 1923, ωστόσο η θητεία του δεν ήταν μακρά. Κράτησε ένα χρόνο μόνο, αφού από χαρακτήρα ο Μοργκεντάου δεν εννοούσε να μακροημερεύει σε μια θέση, από την ώρα που ένιωθε ότι είχε δώσει ό,τι μπορούσε καλύτερο οργανωτικά και θα έπρεπε ν' αποχωρήσει με πλήρη συναίσθηση ότι είχε κάνει το καθήκον του!

Η Ε.Α.Π. όπως είπαμε ήταν ένας απόλυτα αυτόνομος οργανισμός, που λογοδοτούσε μόνο στην Κ.τ.Ε. (και πράγματι έκανε αναλυτικότατους ετήσιους απολογισμούς). Το προεδρείο της ήταν 4/μελές (ένα στοιχείο, για το οποίο και επικρίθηκε): Απαρτιζόταν από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και 2 μέλη. Πρόεδρος (πάντα αμερικάνος) και Αντιπρόεδρος (συνήθως Άγγλος). Τα μέλη Έλληνες, προτεινόμενο μεν από την Ελληνική Κυβέρνηση, αλλά υπό την αίρεση της έγκρισης από την Κ.τ.Ε. Το περίεργο είναι ότι η Αμερική, αν και είχε πρωτοστατήσει στην ίδρυση της Κ.τ.Ε. δεν μετείχε τελικά σ' αυτήν, λόγω της διαφορετικής άποψης των Ρεμπουπλικανών, διαδόχων του Ουίλσον.

Ευτυχώς για τον πρώτο και πάντα καθοριστικής σημασίας χρόνο είχαν οριστεί δύο άξιοι άνθρωποι: ο Αμερικανός Μοργκεντάου κι ο Βρετανός Κάμπελ. Απλά μέλη ήσαν, πάλι ευτυχώς δυο δυναμικοί άνδρες του βενιζελικού μπλοκ: ο τραπεζίτης **Στέφανος Δέλτας** κι ο διπλωμάτης **Περικλής Αργυρόπουλος**. Ο πρόεδρος επί ισοψηφιών, διέθετε διπλή ψήφο!

Το ότι η Ε.Α.Π. λογοδοτούσε απευθείας στην Κ.τ.Ε. ήταν ένα αγκάθι, που θα το χρησιμοποιήσουν πολιτικοί και κυρίως ο ανοικονόμητος εκείνος δικτάτορας Θεόδωρος Πάγκαλος, ο οποίος προσπαθώντας ν' αποσπάσει την προσοχή του λαού από τα ολέθρια σφάλματά του, τα οποία είχαν στοιχίσει πολλά από τα πρόστιμα που του είχε επιβάλει η Κ.τ.Ε. για την αποτυχημένη εισβολή στη Βουλγαρία κι από τις λεόντειες συμφωνίες του με την Αγγλία και την εταιρεία ΠΑΟΥΕΡ για την ηλεκτροδότηση της Αθήνας αλλά και με τη Γερμανία με τη Siemens (από τότε η Ζήμενς) για το τηλεφωνικό δίκτυο και να τον στρέψει εναντίον της Ε.Α.Π στέλνοντας στο στρατοδικείο στελέχη της.

Ο Μοργκεντάου δεν προσπάθησε να διοικήσει από το εξωτερικό. Αντιθέτως. Βρισκόταν καθημερινά σχεδόν στις προσφυγικές συνοικίες, παρακολουθώντας τις εργασίες, συζητώντας με τους πρόσφυγες, αφουγκραζόμενος τα προβλήματά τους, αλλά ακόμη και τις προσωπικές τους ιστορίες, δείχνοντας μιαν απέραντη κατανόηση.

Αντιλαμβανόταν ότι με μόνη την ανέγερση κατοικιών, κάποιων σχολείων και εκκλησιών δεν θα λυνόταν το πρόβλημα της τεράστιας ανεργίας που καραδοκούσε στη γωνία. Έπρεπε να βρεθούν τρόποι και να εφαρμοστούν μέτρα για την ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ, ν' ανοίξουν δουλειές, γιατί αλλιώς όλα στο τέλος θα καταστρέφονταν και τα πράγματα θα χειροτέρευαν ραγδαία.

Και δίνει λύση: Η Ε.Α.Π ουσιαστικά θα χαρίσει εκτάσεις γης που της είχαν παραχωρηθεί σε ορισμένα σημεία εδώ σ' εμάς ας πούμε στον Περισσό και την Ελευθερούπολη σε επενδυτές, οι οποίοι ανελάμβαναν την υποχρέωση εντός 5 ετών να έχουν θέσει σε λειτουργία τα εργοστάσια, γιατί αλλιώς γη και ακίνητα ξαναγύριζαν στην Ε.Α.Π.

Στη Νέα Ιωνία και σε χρόνο μηδέν λειτούργησαν 25 μεγάλες βιομηχανίες, κυρίως υφασμάτων και βέβαια και χαλιών, που αμέσως απορρόφησαν χιλιάδες πρόσφυγες και προσφυγίνες, ενώ παράλληλα έτσι κινήθηκε ταχύτατα η αγορά και το εμπόριο. Η Νέα Ιωνία ήταν πράγματι στον τομέα αυτό ο leader(λιντερ), ο οδηγός, αφού αμέσως μετά την ίδρυση εργοστασίων ερχόταν η Κοκκινιά με 7 και η Καισαριανή με 2 εργοστάσια.

Θα έλεγα εδώ ότι ο Μοργκεντάου φάνηκε να είχε υιοθετήσει 3 συνοικίες: τον Βύρωνα, την Καισαριανή, τη Νέα Ιωνία. Στο Βύρωνα άφησε το αποτύπωμα της συζύγου του, η οποία με δικά της έξοδα ανήγειρε ένα πρότυπο Νηπιαγωγείο. Στην Καισαριανή προσέφερε ουσιαστικά έναν σπουδαίο φιλανθρωπικό οργανισμό, τη λεγόμενη ΝΗΑΡ ΗΣΤ, η οποία εκτός των άλλων ίδρυσε και τον ομώνυμο αθλητικό σύλλογο και το υπέροχο για την εποχή του Γυμναστήριο.

Όμως στους Ποδαράδες «έδωσε τα ρέστα του». Ήταν παρών ο ίδιος στα ΕΓΚΑΙΝΙΑ του Συνοικισμού την **ΚΥΡΙΑΚΗ, 9 Δεκέμβρη 1923**, στο ίδιο ακριβώς σημείο στη συνάντηση των οδών Σπάρτης και Κ. Βάρναλη που είχε γίνει η θεμελίωση, μαζί με τον Νικόλαο Πλαστήρα και τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου. Αμέσως μετά έσπευσε να επιχορηγήσει την ανέγερση του επιβλητικού διδακτηρίου του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ν. Ιωνίας, του σχολείου που έχει συνδεθεί στενά με τις μεγάλες ώρες της ιστορίας της πολιτείας, αφού αυτό πάντα πρώτα επισκεπτόταν όταν ερχόταν στη Νέα Ιωνία, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και μιλούσε από το βορινό εξώστη του στο λαό, στους πρόσφυγες. Αργότερα θα επιχορηγηθεί και η ανέγερση του λιθόκτιστου ναού των Αγ. Αναργύρων, για να υλοποιηθεί το όνειρο του Παπαϊωακείμ.

9/12/1923. Ο Henry Morgenthaou και ο Κώστας Ουράνης, στα εγκαίνια.

Ο Μοργκεντάου θέλει να βοηθήσει το λαό με τους ένδοξους προγόνους. Κι διερωτάται: «Ποιος θα ήταν ο καλύτερος τρόπος για να βοηθήσω; Όχι βέβαια η συγκατάβαση. Αυτή θα σκότωνε το πνεύμα προκειμένου να σώσει το σώμα. Όχι η απλή φιλανθρωπία. Αυτή θα κατέστρεφε την ανεξαρτησία τους. Όχι με το να τους μεταχειρισθούν ως εξαρτημένα άτομα που έπρεπε να χειραγωγηθούν από έναν ξένο για το καλό τους. Αυτό θα πρόσβαλε την αυτοσυνειδησία τους»!

Στον ένα μόνο χρόνο της προεδρίας του, έτυχε των μεγαλυτέρων τιμών από την πολιτειακή και πολιτική ηγεσία, ενώ **Βύρωνας, Υμηττός Νέα Ιωνία, Νίκαια, Θεσ/κη έδιναν σε κεντρικές οδούς τους το όνομά του.**

Ο Μοργκεντάου μετά την παραίτησή του και έως το 1930 δεν σταμάτησε να νοιάζεται για την Ελλάδα. Πηγαινοερχόταν συχνά και παρακολουθούσε τα έργα της Αποκατάστασης.

Δεν θα μπορούσα να ισχυρισθώ ότι οι διάδοχοί του Έντι, Μπόνσον, Χάουλαντ κ.λ.π ήταν του αναστήματός του, ή ότι δεν έγιναν επί των ημερών τους παρατυπίες, παρανομίες και σκάνδαλα.

Η Ε.Α.Π διαχειριζόταν περίπου 20.000.000 λίρες Αγγλίας. Είχε γραφεία σε κάθε συνοικισμό, στελεχωμένα με εκατοντάδες υπαλλήλους, πολιτικούς μηχανικούς, λογιστές, διοικητικούς, τοπογράφους ακόμη και αρχιτέκτονες. Ένα από τα γραφεία αυτά ήταν και στη Ν. Ιωνία.

Καθημερινά γίνονταν διαγωνισμοί κι ανελάμβαναν έργα εκατοντάδες εργολάβοι και υπεργολάβοι, στην πλειοψηφία τους πρόσφυγες, ενώ δούλευαν χιλιάδες εργάτες σχεδόν αποκλειστικά πρόσφυγες…. Και η αίσθηση της απόλυτης εξουσίας στη λήψη αποφάσεων δεν είναι πάντως κι ο καλύτερος σύμβουλος!

Ωστόσο όταν το 1930 η Ε.Α.Π έκλεισε τα βιβλία της και τα παρέδωσε στο Ελληνικό Κράτος, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το έργο της ήταν θετικό. Η εποποιία της **Αποκατάστασης των Προσφύγων, όπως είχε επονομασθεί αυτή η τιτάνια προσπάθεια είχε ολοκληρωθεί υπέρ της Ελλάδας, των Ελλήνων και βεβαίως των προσφύγων.**

Τότε στη Νέα Ιωνία είχαν ανεγερθεί 2.817 κατοικίες, ενώ είχε ξεκινήσει η ανέγερση 350 στον Περισσό και άλλων τόσων στην Καλογρέζα. Έτσι υπολογίζεται ότι τα ¾ των κατοίκων της τότε (αριθμούσε 16.000) είχαν αποκατασταθεί, ενώ αρκετοί ήσαν εκείνοι που προχωρούσαν στη λεγόμενη αυτοστέγαση.

Ο Ερρίκος Μοργκεντάου ήταν Αμερικανός, γεννημένος στη Γερμανία, που θεωρούσε τον εαυτό του πρόσφυγα στις Η.Π.Α, αλλά ήταν και Εβραίος. Οι ομόθρησκοί του στη Θεσ/κη, που είχαν και μεγάλη δύναμη αξίωσαν κάποια στιγμή να έχουν τη συμπαράστασή του στο αίτημά τους να εξαιρούνται – έμποροι γαρ – της Κυριακής αργίας ως μη Χριστιανοί!

Ο Μοργκεντάου τους απάντησε οργισμένα ότι η στάση αυτή ήταν εκτός από ανθελληνική και αντικοινωνική και παράνομη. Όφειλαν να υπακούουν στους νόμους του Κράτους!

Αλλά εκτός από Εβραίος ο Μοργκεντάου ήταν και γνωστός Αρμενόφιλος! Ωστόσο το 1924, όταν οι Αρμένιοι κατηγόρησαν την Ελλάδα στη διάσκεψη της Ειρήνης του Παρισιού, ότι τους καταπίεζε η Κ.τ.Ε. ζήτησε από τον Πρόεδρό της Ε.Α.Π με το παγκόσμιο κύρος του να εξετάσει το θέμα και να εισηγηθεί σχετικά! Ο Μοργκεντάου με τη βοήθεια του στενού του συνεργάτη Στ. Παπαδάκη συνέλεξε στοιχεία και από τις δυο πλευρές και τα κατέθεσε. Το αποτέλεσμα; Η Ελλάδα, όχι μόνον δεν τιμωρήθηκε αλλά επαινέθηκε από την Κ.τ.Ε. για την ανωτερότητά της και τη γενναιοψυχία των κατοίκων της καθώς αποδεικνυόταν ότι παρά τα δικά τους τεράστια προβλήματα φέρθηκαν ιδιαιτέρως φιλικά στους Αρμενίους παρότι διέφεραν και φυλετικά και θρησκευτικά!

Ο Ερρίκος Μοργκεντάου έφυγε από τη ζωή το 1946. Άρα εφέτος συμπληρώνονται 72 χρόνια από το θάνατό του. Ας είναι αιωνία η μνήμη του!

Να φανταστώ άραγε ότι η πολιτεία μας θα τον τιμήσει εφέτος, καθώς στις 9 του Δεκέμβρη συμπληρώνονται 95 χρόνια από τα εγκαίνια της Νέας Ιωνίας!

ΤΟ ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. ΕΞΕΔΩΣΕ ΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η Διοίκηση του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. του Δήμου Ν. Ιωνίας, δεν συνηθίζει να εκδίδει ψηφίσματα. Όμως η απαράδεκτη και άκρως προσβλητική και ανιστόρητη δήλωση του Τούρκου Προέδρου Ερντογάν ώθησε τα μέλη της στην έκδοση του παρακάτω ψηφίσματος, το οποίο και κοινολογήθηκε αρμοδίως.

Παρακάτω δημοσιεύουμε αυτούσιο το Ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Στη Νέα Ιωνία Αττικής σήμερα 30 Απριλίου 2018, το Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) του Δήμου Νέας Ιωνίας σε έκτακτη συνεδρίασή του και μετά από συζήτηση προκληθείσα από τις αλλεπάλληλες και ανιστόρητες δηλώσεις Τούρκων επισήμων και μάλιστα του ιδίου του Προέδρου της Τουρκίας, αναφορικά με την καταστροφή της Σμύρνης, απεφάσισε :

Α) να καταγγείλει προς τον ελληνικό λαό και την διεθνή κοινότητα την απαράδεκτη και πρωτοφανή σε έκταση παραχάραξη της ιστορίας στο θέμα της Μικρασιατικής Καταστροφής και του ολοκαυτώματος της Σμύρνης.

Β) να δηλώσει ότι η Ιστορία δεν μπορεί να ξαναγράφεται εκ των υστέρων, για να εξυπηρετηθούν πολιτικά συμφέροντα των κρατούντων στη Τουρκία, κατά τις οδηγίες ενός ηγέτη, ο οποίος ζήλωσε την δόξα σουλτάνων και μάλιστα των χειρότερων περιόδων της Οθωμανικής κυριαρχίας.

Ο Ελληνισμός προϋπήρξε στις αξέχαστες πατρίδες της καθ' ημάς Ανατολής προ της εποχής της κατάκτησης των δια πυρός και μαχαίρας από Οθωμανούς κατακτητές. Και είχε, παρά τις διώξεις και τον αφανισμό εκατομμυρίων Ελλήνων, δημιουργήσει εξαιρετικά ανεπτυγμένες σε πολιτισμό και ιδιαιτέρως ανθούσες στην οικονομία Ελληνορθόδοξες κοινότητες.

Η Σμύρνη – η γκιαούρ Ιζμίρ – η κοσμοπολίτισσα της Μεσογείου, αριθμούσε υπερδιπλάσιους Έλληνες από τους Τούρκους. Η εξαφάνισή της από προσώπου γης ήταν πάντα το όνειρο και η επιδίωξη των Τούρκων, ενισχυμένων δυστυχώς στον τομέα αυτό κι από τη στάση των μεγάλων δυνάμεων της εποχής, καθώς θεωρούσαν ότι το ελληνικό στοιχείο, θα ήταν πάντα εμπόδιο για την εξέλιξη της Τουρκίας και θα έβλαπτε τα δικά τους συμφέροντα….

Όλοι οι ιστορικοί, ξένοι και Έλληνες, μέχρι και σήμερα, αποδίδουν την τεράστια πυρκαγιά της Σμύρνης, η οποία ξεκίνησε από την Αρμένικη συνοικία, στη συνεχή αναζωπύρωσή της από Τούρκους στρατιώτες και πολίτες, που την τροφοδοτούσαν συνεχώς με εύφλεκτα υλικά, αφού ήταν ολοφάνερο ότι ο τρομερός νοτιάς που είχε ξεσπάσει θα την οδηγούσε κατά κύριο λόγο προς την Ελληνική συνοικία, την πλέον πλούσια και ευημερούσα. Ο ελληνικός στρατός υποχωρούσε, δεν παρέμεινε στη Σμύρνη, καθώς έσπευδε προς τον Τσεσμέ.

Οι Σμυρνιοί και οι πρόσφυγες από το εσωτερικό, που είχαν πλημμυρίσει την πολιτεία, πίστευαν ότι μετά τις πρώτες ημέρες, θα υπάρξει κάποια ειρήνευση, αφού ούτως ή άλλως η πολιτεία δεν μπόρεσε να αντισταθεί.

Πώς ήταν δυνατόν οι Έλληνες να κάψουν τα ίδια τους τα σπίτια; Και αλήθεια, αν είναι όπως τα λέει ο Πρόεδρος της Τουρκίας, γιατί ο υποχωρών ελληνικός στρατός δεν κατέκαψε πρώτα την τούρκικη συνοικία, η οποία έμεινε βέβαια εντελώς αλώβητη;

Πότε μπήκαν οι Τούρκοι στη Σμύρνη και πότε ξεκίνησε η φωτιά; Με τους Τούρκους στρατιώτες μέσα στην πόλη της Σμύρνης ήδη τρεις (3) μέρες, οι Έλληνες έβαλαν φωτιά ;

Ευελπιστούμε ότι η προσβολή που έχουν δεχθεί οι Μικρασιάτες σε ό,τι πιο ιερό διαθέτουν, την ανάμνηση των Ελληνικών πατρίδων της Ανατολής, δεν θα μείνει αναπάντητη.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.
Ο Πρόεδρος

Λουκάς Π. Χριστοδούλου

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΑΠΗΧΗΣΗ ΕΙΧΕ ΤΟ 8ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΤΟΥ ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ (24, 25 και 26 Νοεμβρίου 2017)

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του 8ου Συμποσίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. που πραγματοποιήθηκε το τριήμερο 24, 25, 26 Νοεμβρίου 2017, στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας και είχε ως θέμα : **«Λίγο πριν την 100/ετία. Πώς και γιατί οι Έλληνες υπέστησαν την μεγαλύτερη Καταστροφή της Ιστορίας τους».**

Το 8ο Συμπόσιο ξεκίνησε με το καλωσόρισμα του αντιπροέδρου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. κ. **Χρήστου Χατζηϊωάννου** και με μία βιντεοσκοπημένη μαρτυρία της κας Σοφίας Μουργοπούλου 105 ετών, που περιέγραψε πως έζησε τα τραγικά γεγονότα της Σμύρνης, το 1922.

Ακολούθως τους συνέδρους χαιρέτισε εκ μέρους του Διοικ. Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. **Λουκάς Χριστοδούλου** λέγοντας μεταξύ άλλων *«….Σ' αυτό το τριήμερο όλοι μας θα πρέπει να δείξουμε νηφαλιότητα, να ακούσουμε τους εισηγητές με πολλή προσοχή, αφού μπορούν να ακουστούν τεκμηριωμένες απόψεις, που πολλές φορές θα διαφέρουν απ' τα "πιστεύω" μας κι απ' τα διαβάσματά μας…».*

Ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας **κ. Ηρακλής Γκότσης**, τόνισε στη συνέχεια ότι *«…Θεωρώ ότι είναι μια μεγάλη στιγμή για το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και γιατί είναι το 8ο Συμπόσιο, που έχει γίνει πια θεσμός, αλλά και γιατί το θέμα είναι τέτοιο, που θεωρώ ότι θα βοηθήσει κι εμάς να γνωρίζουμε κάποιες σοβαρές και κρίσιμες περιόδους της σύγχρονης Ιστορίας μας….»*

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας **κ. Γαβριήλ,** χαιρετίζοντας τους συνέδρους, κατέληξε : *«…….Οι Έλληνες, έχουμε αποδείξει ότι ενωμένοι και μονιασμένοι, απελευθερωμένοι από εγωισμούς και μισαλλοδοξίες, με την καρδιά και την ψυχή μας, με σεβασμό στις παραδόσεις μας και με πίστη στον Θεό, επιτυγχάνουμε θαυμαστά πράγματα. Χαιρετίζουμε, λοιπόν, και ευλογούμε την έναρξη του 8ου Συμποσίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., καταθέτοντας τα ειλικρινή συγχαρητήριά μας στους διοργανωτές και ευχόμενοι εκ βάθους καρδίας κάθε επιτυχία για ευόδωση των εργασιών σας.».*

Στη συνέχεια, τιμήθηκε με αναμνηστική πλακέτα, ο πρώην δήμαρχος Ν. Ιωνίας **κ. Γιάννης Χαραλάμπους** για την ουσιαστική συμβολή του στην ίδρυση του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Ευχαριστώντας ο Γιάν. Χαραλάμπους είπε μεταξύ άλλων: «*Είναι, λοιπόν, για μένα ιδιαίτερη ικανοποίηση, που αυτό που ξεκινήσαμε κάτω από δύσκολες συνθήκες το 2003, να φτάνει στο σημερινό επίπεδο.* ***Και ελπίζω ότι κάποτε το Ελληνικό Κράτος θα ευαισθητοποιηθεί για να παίξει τον ρόλο του****. Ελλάδα δεν είναι μόνον η Κρήτη, η Πελοπόννησος και η λοιπή Ελλαδική Ελλάδα, αλλά είναι και η Μικρασιατική Ελλάδα, η οποία έχει τεράστιο μερίδιο στον Ελληνικό Πολιτισμό.»*

Και τις τρεις ημέρες η αίθουσα του Συνεδριακού ήταν κατάμεστη από κόσμο που περίμενε ανυπόμονος να ακούσει τις εισηγήσεις των Πανεπιστημιακών-ερευνητών: Βλάση Αγτζίδη, Σίας Αναγνωστοπούλου, Θάνου Βερέμη, Γιώργου Μαργαρίτη, Γιώργου Μαυρογορδάτου, Ηλία Νικολακόπουλου, Σπυρίδωνα Πλουμίδη, Άλκη Ρήγου, Σωτήρη Ριζά, Δημήτρη Σταματόπουλου, Άγγελου Συρίγου, για το γεγονός που συγκλόνισε την Ελλάδα το 1922.

Το 8ο Συμπόσιο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. έγινε σημείο αναφοράς των Ιστορικών και Πανεπιστημιακών, αφού για πρώτη φορά βρέθηκαν στον ίδιο χώρο και ελεύθερα ανέπτυξαν τις θέσεις τους για την δύσκολη εκείνη περίοδο.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι εκπροσωπήθηκαν όλες οι τάσεις εκείνης της εποχής. Υποστηρικτές της πολιτικής Βενιζέλου και αρνητές του, ενώ αναλύθηκε από πολλούς το θέμα της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μ. Ασίας. Επίσης συζητήθηκε ο Εθνικός Διχασμός που ήταν μία από τις πιο σημαντικές αιτίες που φτάσαμε στην Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Ακούσαμε για τις μεταναστευτικές ροές μειονοτήτων, ενώ ήρθαν στο φως άγνωστες λεπτομέρειες συμφωνιών των κρατών που εμπλέκονταν την κρίσιμη περίοδο και διαμόρφωναν ανάλογα με την εξέλιξη των γεγονότων, την εξωτερική τους πολιτική.

Οι εισηγητές με νηφαλιότητα κατέθεταν τις απόψεις τους ανάλογα με το θέμα της εισήγησής τους, ενώ απάντησαν και σε ερωτήματα που υποβλήθηκαν από τους συνέδρους.

Α' ΗΜΕΡΑ (24/11/2017)

Κατά την 1η συνεδρία, ο τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Γιώργος Θ. Μαυρογορδάτος** εισηγήθηκε το θέμα: «Για μία απροκατάληπτη προσέγγιση των πολιτικών και των στρατιωτικών ευθυνών της Μικρασιατικής Καταστροφής», καθώς και ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικών Επιστημών του Πάντειου Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Άλκης Ρήγος** ανέπτυξε το θέμα: «Από το ζενίθ της Συνθήκης των Σεβρών στο ναδίρ της Συνθήκης της Λωζάνης: Αιτίες και πολιτικές συνέπειες».

Ακολούθησε σύντομο διάλειμμα για καφέ και συζητήσεις, και ξεκίνησε η 2η συνεδρία της πρώτης ημέρας, με τον Ομότιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Θάνος Βερέμης** που ανέπτυξε το θέμα: «Ποια τα αίτια της Καταστροφής», ενώ οι εργασίες της πρώτης ημέρας ολοκληρώθηκαν με την εισήγηση του Αναπληρωτή Καθηγητή Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής του Πάντειου Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Άγγελου Συρίγου** σχετικά με το θέμα: «Γιατί δεν είχαμε «Μικρασιατική Καταστροφή» και στη συνδιάσκεψη της Λωζάνης.».

Β' ΗΜΕΡΑ (25/11/2017)

Το Σάββατο ξεκίνησε η 3η συνεδρία, όπου στην έναρξή της προβλήθηκε ένα ντοκιμαντέρ σχετικό με την Μικρασιατική Καταστροφή και κατόπιν ο Διευθυντής Ερευνών στο Κέντρο Έρευνας Ιστορίας Νεότερου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών **κ. Σωτήρης Ριζάς** ανέπτυξε το θέμα: «Στρατηγικές και πολιτικές όψεις της Μικρασιατικής εκστρατείας.».

Αμέσως μετά το προγραμματισμένο διάλειμμα για καφέ και συζητήσεις, πραγματοποιήθηκε η 4η συνεδρία. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Καθηγητής Βαλκανικής και Ύστερης Οθωμανικής Ιστορίας του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ο **κ. Δημήτρης Σταματόπουλος**, ο οποίος αναφέρθηκε στο θέμα: «Μουχατζίρηδες και Πρόσφυγες: Το 1922 ως καταστροφή του Αυτοκρατορικού χώρου.», και ακολούθησε η εισήγηση του Καθηγητή Σύγχρονης Πολιτικής και Κοινωνικής Ιστορίας του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης **κ. Γιώργου Μαργαρίτη** σχετικά με τις: «Πολιτικές και στρατιωτικές προοπτικές της Ελλάδας στη Μ. Ασία στο τέλος του Μεγάλου Πολέμου (Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος).».

Η βραδιά ολοκληρώθηκε με την παράθεση δεξίωσης, που δόθηκε στον αίθριο χώρο του Συνεδριακού Κέντρου Ν. Ιωνίας.

Γ' ΗΜΕΡΑ (26/11/2017)

Την Κυριακή το απόγευμα πραγματοποιήθηκε η 3η ημέρα του 8ου Συμποσίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Ν. Ιωνίας, με τη διεξαγωγή της 5ης συνεδρίας. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Δρ. Σύγχρονης Ιστορίας-Συγγραφέας **κ. Βλάσης Αγτζίδης**, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Από τον Δραγούμη στον Μπεναρόγια: Το αντιπολεμικό-αντιμικρασιατικό συναίσθημα στην Ελλάδα και η συμβολή του στη Μικρασιατική Καταστροφή», κι αμέσως μετά ο Επίκουρος Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Σπυρίδων Πλουμίδης** εισηγήθηκε του θέματος: «Πολιτικά αίτια της ήττας του 1922.».

Ακολούθησε ολιγόλεπτο διάλειμμα και το 8ο Συμπόσιο ολοκληρώθηκε με τη διεξαγωγή της 6ης συνεδρίας. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Ηλίας Νικολακόπουλος**, ο οποίος μίλησε για το θέμα:

«Οι τραυματικές εκλογές του 1920» και οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με την εισηγήτρια Καθηγήτρια Ιστορίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Πάντειου Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Σία Αναγνωστοπούλου** να αναπτύσσει το θέμα: «Ο Μικρασιατικός Ελληνισμός μπροστά στη μεγάλη αλλαγή της Ιστορίας».

Το 8^{ο} Συμπόσιο, ολοκληρώθηκε με τη σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Πρόεδρο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. **Λουκά Χριστοδούλου,** που έδωσε ραντεβού στους Συνέδρους για το 9^{ο} Συμπόσιο τον Νοέμβριο του 2019 αλλά και τις ευχαριστίες του στους συνδιοργανωτές του 8^{ου} Συμποσίου : την Ομοσπονδία Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδας (Ο.Π.Σ.Ε.), την Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας, το Σωματείο Ινεπολιτών-Κασταμονιτών, τον Σύνδεσμο Αλαγιωτών, τον Σύλλογο Σμυρναίων Ν. Ιωνίας, την Πολιτιστική Ένωση Μικρασιατών «Η Καππαδοκία» και τον «Ιωνικό Σύνδεσμο». .

Στο τριήμερο Συμπόσιο, παρευρέθηκαν εκπρόσωποι από πολλά Μικρασιατικά Σωματεία από όλη την Ελλάδα. Από την Κύπρο, Ξάνθη, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πτολεμαΐδα, Ιτέα, Καλαμάτα, Κιάτο, Ρέθυμνο, Χανιά, Ηράκλειο, Λέρο, Σάμο, Μυτιλήνη αλλά και από την περιοχή της Αττικής, Ελευσίνα, Φώκαια, Ραφήνα, Καισαριανή, Ν. Φιλαδέλφεια, Ηράκλειο, Μελίσσια, Λυκόβρυση, Ψυχικό, Ν. Ερυθραία, Πειραιά, κ.α.

Ειδικότερα τίμησαν με την παρουσία τους :

- Ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας, Ηρακλής Γκότσης
- Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας, κ. Γαβριήλ
- Η Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. Χαρά Καφαντάρη
- Από τους «Ανεξάρτητες Έλληνες» ο Δ/ντής του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα Σπύρος Τσώνος
- Ο πρώην Δήμαρχος Ν. Ιωνίας, Γιάννης Χαραλάμπους
- Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος, Λ. Χριστοδούλου
- Από το «Ίδρυμα Ελευθ. Βενιζέλος» ο πρώην Βουλευτής και Πρόεδρός του Γιώργος Πρασιανάκης
- Οι αντιδήμαρχοι : Λίλιαν Αθυμαρίτου και Σάββας Χατζηκωνσταντίνου
- Ο επικεφαλής της Δημοτικής Παράταξης «Δημιουργία – Αλληλεγγύη» δημοτικός σύμβουλος Παναγιώτης Μανούρης
- Η επικεφαλής της Δημοτικής Παράταξης «Δύναμη Προοπτικής» δημοτική σύμβουλος Δέσποινα Θωμαΐδου
- Οι Δημοτικοί Σύμβουλοι : Ξεν. Κυριακόπουλος, Χρ. Χατζηϊωάννου, Μιλτ. Καναβός, Όλγα Ακιανίδου, Βέτα Γεωργιάδου, Σπυρ. Αμανατίδης
- Η Μαίρη Αρώνη, Γραμματεύς Δημοτικού Συμβουλίου Ηρακλείου και Πρόεδρος Συλλόγου «Φίλοι Στ. Καζαντζίδη»

Από τους Συλλόγους – Σωματεία :

- Ένωση Βουρλιωτών Μ. Ασίας, ο Πρόεδρος Φώτης Καραλής και Α΄ Αντιπρόεδρος της Ο.Π.Σ.Ε.
- Ένωση Σμυρναίων, ο Γεν. Γραμματέας Νικ. Βικέτος
- Αδελφότητα Προκοπιέων Μακεδονίας – Θράκης «Όσιος Ιωάννης», ο Πρόεδρος Αντώνης Οραήλογλου και Β΄ Αντιπρόεδρος της Ο.Π.Σ.Ε.
- Ένωση Κάτω Παναγιάς Μ. Ασίας, το μέλος του Δ.Σ. Δημήτρης Παντέλας και Γεν. Γραμματέας της Ο.Π.Σ.Ε.
- Μικρασιατικός Σύλλογος Ν. Ψυχικού, το μέλος Κώστας Αναγνωστάκης και Ταμίας της Ο.Π.Σ.Ε. και η Πρόεδρος Ντίνα Μακαντάση
- Σύλλογος Αλατσατιανών, η Πρόεδρος Μαριάννα Μαστροσταμάτη και Ειδική Γραμματέας Ο.Π.Σ.Ε.
- Σύλλογος Σμυρναίων Μικρασιατών Ελευθερίου - Κορδελιού «Η Αγία Φωτεινή», το μέλος του Δ.Σ. Μαρία Δραγάτση, και μέλος του Δ.Σ. της Ο.Π.Σ.Ε.
- Σωματείο «Νέα Σινασός» η Πρόεδρος Βάσω Παπαδοπούλου, το μέλος του Δ.Σ. Ευδοκία Σπηλιοπούλου και ο Γιάννης Τριανταφυλλίδης μέλος του Δ.Σ. και μέλος Δ.Σ. της Ο.Π.Σ.Ε.
- Εστία Ν. Σμύρνης, η Βιβλιοθηκονόμος Ευαγ. Τσώλη
- Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία», ο αναπληρωτής Γραμματέας, Χρ. Μωσαΐδης, το μέλος του Δ.Σ. Σπύρος Σκουντριδάκης και ο Βαγγέλης Δαλκιρανίδης μέλος του Δ.Σ. της Ο.Π.Σ.Ε.
- Πανελλήνιος Σύλλογος Αξενών Καππαδοκίας, ο Πρόεδρος Κων. Αβανίδης
- Σύλλογος Μικρασιατών Κύπρου, ο Γραμματέας Δρ. Χαράλαμπος Γ. Χοτζάκογλου
- Σύλλογος Μικρασιατών Καλαμάτας, η Πρόεδρος Ρούλα Μητράκου
- Πολιτιστική Εστία Μικρασιατών Ν. Ιωνίας Μαγνησίας «Ίωνες», η Πρόεδρος Άννα Πετσιάβα και το μέλος του Δ.Σ. Νίτσα Μεντεκίδου
- Σύλλογος Μικρασιατών Ξάνθης «Αλησμόνητες Πατρίδες», η Πρόεδρος Παγώνα Βλαχοπούλου
- Μικρασιατικός Σύλλογος Π.Ε. Κοζάνης, η Πρόεδρος Φωτεινή Καμίτα-Κτενίδου
- Σύλλογος Μικρασιατών Κρήτης «Ο Άγιος Πολύκαρπος», ο Πρόεδρος Νίκος Δημόπουλος
- Σύλλογος Αλατσατιανών Ν. Ηρακλείου, η Πρόεδρος Χριστίνα Χατζηαδάμ
- Ένωση Μικρασιατών Ρεθύμνου, ο Πρόεδρος Κώστας Καψαλάκης
- Αδελφότητα Μικρασιατών Ν. Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος», η Πρόεδρος Στέλλα Γκοζάνη-Χαριτάκη
- Ένωση Μικρασιατών Σάμου, η Πρόεδρος Άννα Ψαρρά
- Σύλλογος Μικρασιατών Ιτέας, ο Νίκος Καζαντζόπουλος
- Σύλλογος Μικρασιατών Λέρου, ο Πρόεδρος Βαγγέλης Γλιάτας και το μέλος του Δ.Σ. Χρυσούλα Κουτούζου
- Σύλλογος Μικρασιατών Σκάλας Λουτρών Λέσβου «Το Δελφίνι», το μέλος του Δ.Σ. Νάσια Δαφιώτη
- Εταιρεία Μεσογειακού Πολιτισμού (Ε.ΜΕ.ΠΟΛ.), ο Πρόεδρος Γιάν. Αλατζόγλου και ο Στεφ. Τσερπάνης

- Κέντρο Έρευνας – Μελέτης Μικρασιατικής Ερυθραίας (Κ.Ε.Μ.Μ.Ε.), η Πρόεδρος και δημοτική σύμβουλος Κηφισιάς, Έφη Κούτση και το μέλος Αντωνία Μιχελάκη
- Σωματείο Μαδυτιών «Ο Ελλήσποντος», ο Βασίλης Δούκας
- Πανελλήνιος Σύλλογος Μικρασιατών «Κιζδερβέν», η Βαρβάρα Αλατζίδου
- Ένωσις Μικρασιατών Νεάπολης Κιάτου «Άγιος Χρυσόστομος Σμύρνης», η Πρόεδρος Βασιλική Αγαπίδου
- Μικρασιατικός Σύλλογος Καισαριανής, ο Αντιπρόεδρος Ηλίας Μολινδρής
- Σύνδεσμος Φίλων Οικουμενικού Πατριαρχείου, η Βάσω Παπαρίδου
- Σύλλογος Τριγλιανών Ραφήνας, ο Πρόεδρος Γιώργος Κικής
- Σύλλογος Μικρασιατών Ελευσίνας, η Πρόεδρος Γεωργία Γιαγτζόγλου
- Ένωση Μικρασιατών Μελισσίων, η Πρόεδρος Καλλιόπη Δημητράκη
- Σύλλογος Ποντίων Μελισσίων, ο Παύλος Κοσμίδης
- Πανελλήνιο Συντονιστικό Φωκαέων και Σύλλογος Φωκιανών «Αγία Ειρήνη» Φώκαιας Αττικής, ο εκπρόσωπος Γιάννης Κιουλέκας
- Σύλλογος «Φωκαέων Πολιτεία», η Πρόεδρος Ζαχάρω Φρατζέσκου
- Μουσείο «Φιλιώ Χαϊδεμένου», η Ρένα Θωμοπούλου-Χωρέμη
- Σύλλογος Συλλαίων, ο Πρόεδρος Τάκης Σαλκιτζόγλου και το μέλος Γιάννης Γουναρίδης
- Σύλλογος Περγαμηνών «Ο Άτταλος», η Γεν. Γραμματεύς Μαρία Κυρίτση
- Σύλλογος Μικρασιατών Ν. Ερυθραίας, ο Πρόεδρος Κυρ. Μαρτάκης
- Σύλλογος Ποντίων Ν. Φιλαδέλφειας «Δημ. Υψηλάντης», το μέλος του Δ.Σ. Γιώργος Ουσταμπασίδης
- Ένωση Μικρασιατών Πεύκης – Λυκόβρυσης «Ιωνία», το μέλος του Δ.Σ. Κυριακή Αλεξόγλου
- Σύλλογος Αϊδινιωτών, ο Πρόεδρος Παύλος Χατζημωϋσής
- Εξωραϊστικός – Πολιτιστικός Σύλλογος Κατοίκων Μικρολιμάνου Πειραιώς (Απόγονοι Μικρασιατών Προσφύγων), ο Πρόεδρος Ευάγγελος Τζανής και το μέλος Αναστάσιος Κεσαμόπουλος
- Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, ο Πρόεδρος Χάρης Σαπουντζάκης και το Δ.Σ.
- Σωματείο Ινεπολιτών – Κασταμονιτών «Η Κοίμηση της Θεοτόκου», ο Πρόεδρος Γιάννης Ηλιού και το Δ.Σ.
- Σύνδεσμος Αλαγιωτών, ο Πρόεδρος Γιώργος Νουβέλογλου και το Δ.Σ.
- Σύλλογος Σμυρναίων Ν. Ιωνίας, η Πρόεδρος Χρυσάνθη Αθηνάκη και το Δ.Σ.
- Πολιτιστική Ένωση Μικρασιατών «Η Καππαδοκία», η Πρόεδρος Κούλα Μπρόλιου και το Δ.Σ.
- Ο.Π.Α.Ν. Δήμου Ν. Ιωνίας, το μέλος Δ.Σ. Δημ. Γεωργούδης
- Ένωση Ρουμελιωτών, ο Πρόεδρος Αθαν. Ραφτόπουλος
- Ίδρυμα Τάκης Σινόπουλος, το μέλος του Δ.Σ. Χρίστος Ρουμελιωτάκης
- Ιωνικός Σύνδεσμος, ο Πρόεδρος Γιάν. Κοντίτσης και μέλη του Δ.Σ.
- Φυσιολατρικός Όμιλος Ν. Ιωνίας, ο επίτιμος Πρόεδρος Νίκος Χομπάς
- Ίδρυμα Βασ. Στεριάδη, η Πρόεδρος Πόπη Στεριάδη
- Α. Γ. Σ. ΑΝΑΤΟΛΗ, ο Ταμίας Κώστας Τσαγκαράκης
- Παλαιοί Πρόσκοποι Ν. Ιωνίας, το μέλος Κυριάκος Κώττης
- Διαδημοτική Πολιτιστική Ένωσις, ο Πρόεδρος Γιάννης Δαρμογιάννης και η Γραμματέας Δέσποινα Καραμπέτσου
- Ένωση Γυναικών Ν. Ιωνίας, η Πρόεδρος Λέλα Μπανούση
- «Χορευτικό Εργαστήρι», η Μάνθα Ζήβα
- «Χοροστάσι», η Μαρία Παπαλού
- Φιλοτελική Εταιρεία Αθηνών, ο Νικ. Καρδασιλάρης
- Ionianet : Βασίλης Μαγκαναδέλης, Γιώτα Σούγια, Απόστολος Σαλονικίδης
- Ρ/Φ 94 FM : Ελίζα Λιμοντζόγλου και Δήμητρα Μπαλαρή
- Εφημερίδα «Κόσμος της Ν. Φιλαδέλφειας» : Λέλια Παντέλογλου
- Εφημερίδα «Ο Πολίτης» και Εκδόσεις Τσουκάτου, η Πόπη Τσουκάτου
- Εφημερίδα «Ανατολή» Γρηγόρης Κεσίσογλου και Χαράλαμπος Μητσογιάννης
- Κώστας Χαλέμος, δημοσιογράφος και συγγραφέας

" ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ Λατρευτικά και άλλα τινά στον αέναο κύκλο του χρόνου "
Έκδοση και παρουσίαση του βιβλίου του Κώστα Νίγδελη.

Στην εντυπωσιακή αίθουσα του Μεγάρου της Παλαιάς Βουλής (Σταδίου 13 - Αθήνα) που κατέκλυσαν τους χώρους της, εκπρόσωποι μικρασιατικών σωματείων από όλη την Αττική, το Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) Δήμου Ν. Ιωνίας, την Κυριακή 3 Ιουνίου 2018, στις 11.15΄ το πρωί, παρουσίασε το Βιβλίο του **Κων/νου Νίγδελη «ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ : Λατρευτικά και άλλα τινά στον αέναο κύκλο του χρόνου»** που έλαβε τον Έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών.

Στην αρχή της εκδήλωσης ο Αντιπρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και αντιδήμαρχος Πολιτισμού Ν. Ιωνίας **κ. Χρήστος Χατζηϊωάννου** καλωσόρισε τους παραβρισκόμενους και έδωσε τον λόγο στον Πρόεδρο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ**., κ. Λουκά Χριστοδούλου**, που αναφέρθηκε στο τεράστιο έργο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. στα 15 χρόνια λειτουργίας του : με τα 8 τριήμερα συμπόσια, τους 5 πανελλήνιους λογοτεχνικούς διαγωνισμούς, τις δεκάδες εκδηλώσεις και την έκδοση 21 βιβλίων μικρασιατικού περιεχομένου.

Για το βιβλίο του Κ. Νίγδελη και την συνολική προσφορά του στον πολιτισμό της Καππαδοκίας, αναφέρθηκαν οι ομιλητές της εκδήλωσης :

Η κα **΄Αντζελα Καραπάνου**, Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων η οποία σημείωσε ότι : "….η μελέτη του Κ. Νίγδελη μας κάνει κοινωνούς και άλλων χαμένων εν πολλοίς σήμερα παραδόσεων που συνδέονταν κυρίως με εορτές αγίων που γεννήθηκαν στους τόπους της Καππαδοκίας και δεν υπήρχαν στον ελλαδικό χώρο. Αναφέρω ενδεικτικά την εορτή του Αγ. Γεωργίου Νεαπολίτη στις 3 Νοεμβρίου,…. Χωρίς αμφιβολία η Καππαδοκία είναι ένας συναρπαστικός τόπος με περισσότερες από μία ιδιαιτερότητες. Αν και περισσότερο προβεβλημένη στα πρόσφατα χρόνια αυτή που αφορά κυρίως στην γεωμορφολογία και την αρχιτεκτονική της, παρόλα αυτά ανάλογο αν όχι μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει αυτή που αναπτύσσεται στο βιβλίο και σχετίζεται με το θρησκευτικό συναίσθημα «της ιδιαίτερης αυτής ελληνικής ράτσας»".

Στη συνέχεια τον λόγο έλαβε ο κ. **Αρχάγγελος Γαβριήλ**, Συγγραφέας, τ. Σχολικός Σύμβουλος, που επεσήμανε ότι : "…. Όπως γράφει στην εισαγωγή του ο Κώστας Νίγδελης, στο πόνημά του αυτό περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που ο ίδιος άντλησε για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Καππαδοκίας στη συνεχή ροή του χρόνου, δηλαδή τη λαϊκή λατρεία, τις πρακτικές, τα ήθη, τα έθιμα, τις δοξασίες, αλλά και τις αντιλήψεις για πολλά και διάφορα. Όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν έναν υπέροχο θησαυρό που κατά το παρελθόν έκανε τους Καππαδόκες προγόνους μας, αλλά και κατά το παρόν εμάς τους απογόνους τους, να είμαστε περήφανοι για την καταγωγή και τον πολιτισμό μας. Πραγματικά, πώς να μη καμαρώνουμε όλοι εμείς, τα παιδιά μιας ξεχασμένης Ελληνικής πατρίδας στο κέντρο της Μικράς Ασίας, όπου σαν τους ναυαγούς της Ιστορίας καταφέραμε να επιβιώσουμε εθνικά και πολιτιστικά, αν και βρισκόμασταν μακριά από τη θάλασσα, που είναι το αίμα και ο συνδετικός ιστός της Ρωμιοσύνης……" .

Τελευταία ομιλήτρια ήταν η κα **Δρ. Ζωή Ν. Μάργαρη**, Εντεταλμένη Ερευνήτρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών που αναφερόμενη στο έργο του Κ. Νίγδελη σημείωσε "…. την σπουδαιότητά του για το εξειδικευμένο και το ευρύ κοινό, υπογραμμίζοντας πως στις σελίδες του βιβλίου ο συγγραφέας καταφέρνει να συγκεντρώσει και να παρουσιάσει συνθετικά όλες τις μέχρι τώρα γνωστές, δημοσιευμένες, αλλά και άγνωστες, αδημοσίευτες πληροφορίες. Υπογράμμισε πως η σπουδαιότητα του έργου έγκειται στην συνθετική παρουσίαση όλων των στοιχείων που συνδέονταν με τον εθιμολογικό κύκλο των Ρωμιών της Καππαδοκίας γεγονός που το καθιστά εξαιρετικά σημαντικό εγχειρίδιο για την περαιτέρω μελέτη. Σημείωσε πως ο συγγραφέας Κ. Νίγδελης εκκινώντας από το Φθινόπωρο πραγματοποίησε την αναλυτική παρουσίαση όλων των γιορτών του έτους περιγράφοντας τα έθιμα της λαϊκής λατρείας, τις σχετικές παραδόσεις και δοξασίες καθώς και τα ανάλογα άσματα και τους χορούς που συνδέονται με αυτά ενώ παράλληλα ειδική μνεία πραγματοποίησε στην επιλογή του συγγραφέα να εστιάσει και στην αναφορά των σχέσεων των τοπικών, χριστιανικών και μη κοινοτήτων, που συνευρίσκονταν για τον εορτασμό τους……».

Ο κύκλος των ομιλιών έκλεισε με τον **Κώστα Νίγδελη,** να σημειώνει μεταξύ άλλων : « Προτού ξεκινήσω την εισήγησή μου, θα ήθελα να απευθύνω από καρδιάς ένα ζεστό και μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ στον Λουκά Χριστοδούλου, αλλά και στους εκλεκτούς συνεργάτες του, ΜΕΛΗ του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΕΜΙΠΟ… για την εξαιρετική μα και συνάμα πολύτιμη χειρονομία τους…Ξέρετε, η χορηγία, θεσμός καθαρά αρχαιοελληνικός ή ο από μηχανής θεός στην όποια οικονομική αδυναμία- ανέχεια της πολιτείας- δημιουργικών πολιτών, βρήκε στο πρόσωπό τους, άξιους συνεχιστές τούτης της παράδοσης… οι οποίοι ανέλαβαν την έκδοση αυτού του καλαίσθητου πονήματος, διαρκούς παρακαταθήκης για τους φιλίστορες αναγνώστες.
Είθε τούτη η χειρονομία να αποτελέσει φωτεινό παράδειγμα μίμησης…".

Και μετά τις ομιλίες χοροί. Με χορούς από την Καππαδοκία που επιμελήθηκε το Σωματείο Μελέτης, Προστασίας και Διάδοσης της Ελληνικής Λαογραφίας : **Χορευτικό Εργαστήρι Ν. Ιωνίας,** ενώ συμμετείχε και η νεανική Ομάδα **της Πολιτιστικής Ένωσης Μικρασιατών Ν. Ιωνίας «Η Καππαδοκία».**

Φεύγοντας από την εκδήλωση, όλοι οι παρευρισκόμενοι παραλάμβαναν δωρεάν το εν λόγω βιβλίο του Κων. Νίγδελη.

ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΝΙΓΔΕΛΗ

" ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ, ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ, ΣΤΟΝ ΑΕΝΑΟ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ "

Του Αρχάγγελου Γ. Γαβριήλ , Φιλολόγου, πρώην Σχολικού Συμβούλου & μέλους του Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Ως Καππαδόκης αλλά και ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., ανέλαβα με πολύ μεγάλη χαρά να σας παρουσιάσω σήμερα* το βραβευμένο από την Ακαδημία Αθηνών βιβλίο του Κώστα Νίγδελη:

«Καππαδοκία , Λατρευτικά και άλλα τινά , στον αέναο κύκλο του χρόνου.»

Όπως γράφει στην εισαγωγή του ο συγγραφέας, στο πόνημά του αυτό περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που ο ίδιος άντλησε για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Καππαδοκίας στη συνεχή ροή του χρόνου, δηλαδή τη λαϊκή λατρεία, τις πρακτικές, τα ήθη, τα έθιμα, τις δοξασίες, αλλά και τις αντιλήψεις για πολλά και διάφορα. Όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν έναν υπέροχο θησαυρό που κατά το παρελθόν έκανε τους Καππαδόκες προγόνους μας, αλλά και κατά το παρόν εμάς τους απογόνους τους, να είμαστε περήφανοι για την καταγωγή και τον πολιτισμό μας.

Πραγματικά, πώς να μη καμαρώνουμε όλοι εμείς, τα παιδιά μιας ξεχασμένης Ελληνικής πατρίδας στο κέντρο της Μικρασίας, όπου σαν τους ναυαγούς της Ιστορίας καταφέραμε να επιβιώσουμε εθνικά και πολιτιστικά, αν και βρισκόμασταν μακριά από τη θάλασσα, που είναι το αίμα και ο συνδετικός ιστός της Ρωμιοσύνης. Που τη χώρα μας διασχίζανε συνεχώς εισβολείς και κατακτητές από την Ανατολή αλλά και από τη Δύση, σφάζοντας και γκρεμίζοντας. Που από κάποιο σημείο και μετά, τα ανατολικά μας σύνορα για κάποιους αιώνες αποτελούσαν και τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στον Ελληνισμό και τους ασιατικούς λαούς, ανάμεσα στο Χριστιανισμό και το Μωαμεθανισμό, ανάμεσα στην Ευρώπη και την Ασία. Ως το 1924 που ζούσαν ακόμα Έλληνες Καππαδόκες στην πατρογονική τους χώρα, η Ευρώπη δεν τέλειωνε όπως σήμερα στην Ελλάδα και τα νησιά της, αλλά έφτανε ως τη μέση της Μικρασίας, εκεί όπου υπήρχαν οι 74 Ελληνικοί οικισμοί της Καππαδοκίας, από τους οποίους σημειωτέον οι 47 ήταν τουρκόφωνοι. Μπορεί λοιπόν, όπως κάπου γράφει η Μέλπω Μερλιέ, η πλειοψηφία των Καππαδοκών να είχαν μητρική γλώσσα την Τουρκική , όμως μητέρα τους είχαν τη Μεγάλη Εκκλησία[1] .

Αυτή η υπέροχη Εκκλησία του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως με τη συσσωρευμένη σοφία αιώνων, είχε τη μεγάλη πολιτική ευφυΐα να μην αντιταχτεί στη σπουδαία εφεύρεση των Ρωμιών της Ανατολής, τα **καραμανλίδικα,** δηλαδή τα κείμενα τα γραμμένα σε τουρκική γλώσσα αλλά με ελληνικό αλφάβητο. Έτσι δημιουργήθηκε μια ολόκληρη φιλολογία με κείμενα κυρίως θρησκευτικού περιεχομένου αλλά και πρωτότυπα ποιητικά και λογοτεχνικά έργα, μεταφράσεις σημαντικών ελληνικών και ευρωπαϊκών βιβλίων, εφημερίδες, ημερολόγια κτλ.[2] Παράλληλα φυσικά επιβιώσανε και προφορικά ελληνόγλωσσα και τουρκόγλωσσα Μνημεία Λόγου, όπως παροιμίες, παραδόσεις, ευχές, κατάρες, τραγούδια, παραμύθια .

Το βιβλίο λοιπόν του Κώστα Νίγδελη είναι λαογραφικό, γιατί εξετάζει το Λαϊκό πολιτισμό της Καππαδοκίας, τα έργα του οποίου δημιουργήθηκαν βασικά με ένα τρόπο ομαδικό και **ανώνυμο**, σε αντίθεση με τον **επώνυμο** πολιτισμό που τον δημιουργούν άνθρωποι, των οποίων γνωρίζουμε καλά το όνομά τους. Στην περίπτωση της Καππαδοκίας, ο ανώνυμος λαϊκός πολιτισμός υπερτερεί σαφώς του επώνυμου, τουλάχιστον κατά τον όγκο, και το βιβλίο του Νίγδελη μας παρουσιάζει με ενάργεια και πληρότητα το πνεύμα και την ψυχή του Καππαδοκικού λαού. Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να παρατηρήσει πως ο Νίγδελης ήδη από τον τίτλο του βιβλίου του μας προετοιμάζει για μια κάποια μονομέρεια ως προς τα λαογραφικά του ενδιαφέροντα και τις επιλογές του, αφού ο τίτλος του πονήματός του είναι: «Καππαδοκία, **Λατρευτικά** και άλλα τινά…». Δηλαδή υπονοεί ότι το βάρος θα πέσει κυρίως στη λατρεία και τη θρησκεία .

Η παρατήρηση αυτή είναι φαινομενικά εύλογη αλλά θα μπορούσε να ληφθεί σοβαρά υπόψη, εάν επρόκειτο να είχαμε να κάνουμε με ένα νεότερο πολιτισμό. Ο πατροπαράδοτος όμως Καππαδοκικός πολιτισμός, καθώς σημειώνει ο Δημήτρης Πετρόπουλος στο εξαίρετο έργο του ***Η Λαϊκή Λατρεία των Φαράσων,*** έχει και αυτός, όπως όλοι οι παλιοί εθνικοί πολιτισμοί, τις βαθύτερες ρίζες του στη λατρεία και σε αυτή θα πρέπει να ανατρέξουμε, για να βρούμε το μίτο της Αριάδνης, που θα μας οδηγήσει στο να εξηγήσουμε και να κατανοήσουμε πολλά από τα δημιουργήματά του. Είναι λοιπόν «αναγκαία η λεπτομερειακή και διεξοδική εξέταση και παρουσίαση των λατρευτικών εθίμων κάθε τόπου, γιατί μόνον έτσι θα βρεθούν οι χαρακτηριστικές διαφορές τους από τα έθιμα άλλων τόπων, που μαρτυρούν και διαφορά στον πολιτισμό, Μια μικρή λεπτομέρεια, πολλές φορές μας δίνει διαφωτιστικό δίδαγμα για τη σημασία ενός λατρευτικού εθίμου. Όσο βαθύτερη και λεπτομερέστερη γνώση έχουμε από τη λαϊκή λατρεία ενός τόπου, τόσο πιο πολύ μπαίνουμε στο νόημα του λαϊκού πολιτισμού του»[3].

* Η παρουσίαση αυτή έγινε από τον Αρχ. Γαβριήλ την Κυριακή 3 Ιουνίου 2018 στην αίθουσα της Παλαιάς Βουλής.

Το περίεργο με τα λαογραφικά έργα που έχουν γραφτεί για την Καππαδοκία είναι ότι σχεδόν όλα είναι εξειδικευμένα και αναφέρονται σε συγκεκριμένες τοπικές περιφέρειες και μικρά χωριά. Πολλά από αυτά τα έργα μάλιστα, θα πρέπει να παρατηρήσω ότι δεν είναι καθαρά λαογραφικά αλλά και εθνογραφικά-εθνολογικά[4].

Ο ίδιος ο Νίγδελης στην πλουσιότατη προσωπική εργογραφία του έχει δημοσιεύσει και αυτός αρκετά λαογραφικά-εθνογραφικά έργα του για ορισμένα χωριά και πόλεις της Καππαδοκίας (για τη Μαλακοπή, το Ανταβάλ, την πατρογονική μου Νεάπολη, τα Σύλλατα, το Χαλβάντερε, τα Λίμνα) καθώς και ειδικές μελέτες για συγκεκριμένες δράσεις, εκδηλώσεις και έθιμα της αξέχαστης πατρίδας μας, όπως τα *Δρώμενα Γάμου,* τα *Ταφικά,* τη *Γέννηση-Βάπτιση*, *τον Κλήδονα, Περί Δικαίο, Ιάματα και Θάματα, Γυναικών Δρώμενα, τα Παιδικά Παιχνίδια, τα Νανουρίσματα, τα Ταχταρίσματα.*

Καθώς καταλαβαίνουμε, κατά το παρελθόν σχεδόν όλα τα λαογραφικά βιβλία που γράφτηκαν για την Καππαδοκία είναι μονογραφίες πολύ σημαντικές αλλά ταυτόχρονα και πολύ εξειδικευμένες. Αυτό το γεγονός, που ήδη πιο πάνω το χαρακτηρίσαμε ως περίεργο φαινόμενο, κατά τη γνώμη μας οφείλεται στον προγραμματισμό και τη μέθοδο που ακολούθησε το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών που ίδρυσε το 1930 η Μέλπω Μερλιέ . Όπως γράφει η θαυμάσια αυτή γυναίκα στον Πρόλογό της στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη[5], «Η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 έριξε στην Ελλάδα ενάμισι εκατομμύριο Έλληνες Μικρασιάτες, κι έτσι συντελέστηκε το άδειασμα της Μικρασίας από τους ελληνικούς της πληθυσμούς. Ένας ολόκληρος ελληνικός κόσμος, σχεδόν άγνωστος και στους μορφωμένους ακόμα Έλληνες, βρέθηκε μονομιάς, τρισάθλιος κι αποδεκατισμένος, στα χώματα της ελεύθερης ελληνικής πατρίδας».

Η υπέροχη Μέλπω γράφει επίσης και κάτι άλλο που το θεωρώ πολύ σπουδαίο και γι' αυτό το επισημαίνω :

« **Η αλήθεια είναι ότι το 'χει η μοίρα του ανθρώπου να αντλεί συχνά τη γνώση από την καταστροφή».**

Με βάση αυτή τη διαπίστωση το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών ξεκίνησε 7 χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή συστηματική έρευνα ελληνικών περιοχών και οικισμών της Μικρασίας, προσπαθώντας να τους γνωρίσει, να τους ανασυστήσει και να τους αναβιώσει. Η πρώτη από τις Μικρασιατικές επαρχίες, με την οποία ασχολήθηκε το Κέντρο, ήταν η Καππαδοκία που εκείνη την εποχή ήταν **άγνωστος τόπος, terra incognita[6].** Οι περισσότεροι Έλληνες ήξεραν πολλά για την Ιωνία και τα δυτικά παράλια της Μικρασίας, κάπως λιγότερα για τα βόρεια παράλιά της και ακόμα λιγότερα για τη νότια ακτή. Όσον αφορά όμως στο κέντρο της Μικρασίας, δεν γνωρίζανε τίποτε για την αρχαία εποχή, ήξεραν ελάχιστα πράγματα για τους ύστερους ελληνιστικούς χρόνους και τη Ρωμαϊκή κυριαρχία και μεμονωμένα για κάποιες σημαντικές εκκλησιαστικές προσωπικότητες και Αγίους. Η μόνη αρκετά γνωστή ιστορική περίοδος της Καππαδοκίας ήταν η Βυζαντινή, αλλά μετά την Τουρκική κατάκτηση και πάλι αυτή η απομονωμένη χώρα, το Βασίλειο του Αργαίου, όπως την αποκαλώ στο ομώνυμο ιστορικό μου μυθιστόρημα[7], βυθίστηκε στην αφάνεια. Για το λαό και τον πολιτισμό της ακόμη και οι επιστήμονες ήταν ελάχιστα ενημερωμένοι.

Κατά την Επανάσταση του 1821 αλλά και μετά, ειδικά για τους Ελλαδίτες το εθνικό όνομα Καππαδόκης ήτανε σχεδόν άγνωστο. Ο Τάκης Σαλκιτζόγλου στο σπουδαίο βιβλίο του ***Η Μικρά Ασία στην Επανάσταση του 1821*** γράφει πως οι Καππαδόκες που ήλθαν να αγωνιστούν στην Ελλάδα, εντυπωσίασαν τους Παλαιοελλαδίτες «με τη χαρακτηριστική βαριά προφορά των ελληνικών που χρησιμοποιούσαν, στα οποία υπήρχαν, όπως είναι φυσικό, και πολλές λέξεις τουρκικές ή τουρκογενείς»[8]. Επίσης στην περίφημη κωμωδία του Δημήτριου Βυζαντίου «Η Βαβυλωνία» υπάρχει ο γραφικός ρόλος του Ανατολίτη από την Καισάρεια, που ο Επτανήσιος αστυνομικός τον αποκαλεί ***Παλιότουρκα***.

Η κατάσταση αυτή δεν άλλαξε και πολύ μέχρι την άφιξη στην Ελλάδα των Καππαδοκών προσφύγων που οι περισσότεροι ως μητρική γλώσσα είχανε τα τούρκικα, και τα ελληνικά τα μιλούσαν ως ξένη γλώσσα. Για τους Ελλαδίτες ήταν δύσκολο να θεωρήσουν αυτούς τους άγνωστους ανθρώπους ως αδέλφια τους και γι' αυτό δεν τους αποδέχονταν. Το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών λοιπόν ανέλαβε να ερευνήσει, να μελετήσει και εν τέλει να καταδείξει πως ο άγνωστος Καππαδοκικός λαός ήτανε φορέας ενός καθαρά ελληνοχριστιανικού πολιτισμού πολύ υψηλού επιπέδου.

Επειδή αυτή η προσπάθεια ξεκίνησε από το μηδέν, έπρεπε πρώτα να μελετηθούν οι μικρές, οι μεμονωμένες Καππαδοκικές κοινότητες, δηλαδή η έρευνα να προχωρήσει από το μέρος προς το όλο. Πράγματι, σε αυτό τον τομέα έγινε για πολλά χρόνια σπουδαία δουλειά. Σήμερα όμως έχει ξεκινήσει επιτέλους η προσπάθεια συγγραφής συνθετικών έργων για το Λαϊκό πολιτισμό της χαμένης μας Πατρίδας.

Ο Κώστας Νίγδελης, ακολούθησε και αυτός επί πολλά χρόνια με σωφροσύνη, υπομονή και μεθοδικότητα την ίδια πορεία που προαναφέραμε, δηλαδή από το ειδικό-μερικό, **στο συνολικό, στο όλο**, όπως πολύ ξεκάθαρα φαίνεται και στην εργογραφία του. Κατάφερε λοιπόν τελικά με μεγάλες προσπάθειες να φτάσει στη φάση της ολοκληρωμένης γνώσης και της συγγραφικής ωριμότητας, οπότε ένιωσε πια ικανός να επιχειρήσει τη σύνθεση ενός εμπεριστατωμένου λαογραφικού πονήματος για ολόκληρη την Καππαδοκία.

Ως εξαίρετος εκπαιδευτικός εξάλλου, φρόντισε το ογκώδες υλικό, το οποίο είχε στη διάθεσή του, να το καταστήσει εύχρηστο για όλους τους αναγνώστες. Έτσι, επειδή το βιβλίο του Νίγδελη δεν ήταν εύκολο από τη φύση του περιεχομένου του να το διαβάσει κάποιος συνεχόμενα από την αρχή ως το τέλος του, ο έμπειρος συγγραφέας του ακολούθησε ένα σύστημα γνωστό και δοκιμασμένο από παλιά. Πριν από αυτόν το είχαν εφαρμόσει πολλοί αξιόλογοι λαογράφοι που και εκείνοι, όπως και ο Νίγδελης, στα συγγράμματά τους είχαν χρησιμοποιήσει ως βάση τα λατρευτικά έθιμα και δοξασίες. Όλοι αυτοί λοιπόν το λαογραφικό θησαυρό που μας παρουσίαζαν, τον ταξινομούσαν και τον εκθέτανε κατά τους ημερολογιακούς μήνες και τις εποχές του χρόνου. Μάλιστα για μεγαλύτερη διευκόλυνση του αναγνώστη ο Κώστας Νίγδελης έχει διαχωρίσει τις κινητές γιορτές και έχει προσθέσει στο τέλος και ένα αλφαβητικό ευρετήριο που καθιστά το βιβλίο απόλυτα εύχρηστο για την αναζήτηση συγκεκριμένων πληροφοριών.

Θεωρούμε πως είναι πολύ σημαντικό που ένα τέτοιο βιβλίο το έγραψε ένας Καππαδόκης επιστήμονας, ο οποίος το μεγάλο όγκο λαογραφικών γνώσεων που συγκέντρωσε, τον έχει βιωμένο στη διάρκεια ολόκληρης της προσωπικής και επιστημονικής του ζωής. Όλα αυτά εκτιμήθηκαν δεόντως από την Ακαδημία Αθηνών, η οποία βράβευσε το έργο και από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. που ανέλαβε να το εκδώσει και να το διαθέσει αφιλοκερδώς σε όλη την Ελλάδα, πιστεύοντας ότι θα καταστεί απαραίτητο σε όλους για την καλύτερη κατανόηση του Μικρασιατικού Πολιτισμού.

Νομίζω όμως πως όλα όσα σας είπα έως τώρα, θα ήταν λόγια άνευ αντικρίσματος, αν δεν σας διάβαζα έστω δυο απόσπάσματα από το βιβλίο του Κώστα Νίγδελη, ώστε να πάρετε μια ιδέα από τα όσα περιλαμβάνονται στο πολύτιμο πόνημα του .

Θα ξεκινήσουμε λοιπόν από τη γιορτή του αγίου Μάμαντος που τιμάται στις 2 Σεπτεμβρίου.

Άγιος Μάμας , ο προστάτης των βοσκών και των άγριων ζώων

«Ο Άγιος ήταν φίλος με όλα τα ζωντανά και ζούσε μαζί τους στα βουνά και τα δάση της Καισάρειας. Συνομιλούσε με αυτά, τα φρόντιζε και τα βοηθούσε κάθε μέρα …γιατί πάντα προσέτρεχαν σ' αυτόν και τα κατάφερνε με τη χάρη και τη βοήθεια του Θεού.

Ήταν πολύ πιστός και αυτό ενοχλούσε τους ειδωλολάτρες, που έβλεπαν αυτό το ζωντανό θαύμα και σκανδαλίζονταν. Μια μέρα αποφάσισαν να τον συλλάβουν. Έστειλαν λοιπόν ένα ασκέρι ιππέων. Ψάξανε από εδώ, τίποτε …πήγαν παραπέρα, αλλά και πάλι τίποτε.

Ξαφνικά είδαν μπροστά τους κάποιο νέο που δεν ήταν άλλος από τον Άγιο, αλλά δεν τον γνώριζαν. Τον ρώτησαν λοιπόν αν ήξερε κάποιον που τον λέγανε Μάμα και πού έμενε.

Χαμογέλασε ο Άγιος … Τους παρακάλεσε να κατέβουν από τα άλογά τους, να φάνε, να ξεκουραστούν και τότε θα τους τον έδειχνε και με την ησυχία τους θα τον συλλάμβαναν.

Έτσι κι έγινε. Τους έστρωσε το τραπέζι και την ώρα του φαγητού οι στρατιώτες έγιναν μάρτυρες ενός θαύματος. Άρχισαν να εμφανίζονται τα άγρια ζώα του βουνού και του δάσους ήρεμα-ήρεμα και να κάθονται στα πόδια του Αγίου …Έβλεπαν αυτόν τον άνθρωπο να τους μιλά, να τα χαϊδεύει, να τα περιποιείται, να τα ταΐζει, να τα ποτίζει…και εκείνα ευχαριστημένα να απολαμβάνουν όλα αυτά .

Τρομαγμένοι τον ρώτησαν ποιος είναι, για να πάρουν την απάντηση:

- *Εγώ είμαι ο Μάμας που ζητάτε, εμπρός, σας ακολουθώ!*

Το αρνήθηκαν όμως, γιατί είδαν αυτό που συνέβαινε και κατάλαβαν πως δεν πρόκειται για έναν απλό άνθρωπο, αλλά για κάποιον που είχε την προστασία του Θεού και γι' αυτό έφυγαν χωρίς να τον συλλάβουν.

Διαβάζοντας αυτή την υπέροχη Καππαδοκική ιστορία, το μυαλό μας πάει αμέσως στον Ορφέα, τον ήρωα-άγιο της εθνικής θρησκείας, που τα τραγούδια του μάγευαν όχι μόνο τους ανθρώπους αλλά και τα άγρια θηρία του δάσους, ακόμα και τον Κέρβερο και τα άλλα τέρατα του Άδη!

Να κι ένα ακόμα χαρακτηριστικό απόσπασμα από το βιβλίο:

10 Νοεμβρίου

Ο Άγιος Ορέστης, του οποίου η μνήμη γιορταζόταν στις 10 του Νοέμβρη, γεννήθηκε στα Τύανα της Καππαδοκίας. Σύμφωνα με τις βαθιά ριζωμένες πεποιθήσεις των ανθρώπων της περιοχής, ήταν αποτελεσματικότατος για τη θεραπεία κυρίως της ελονοσίας, αλλά και όλων των ασθενειών που προκαλούσαν θέρμες.

Ανήμερα λοιπόν της γιορτής του στα Φάρασα «όποιος έπασχε, έπρεπε πρωί-πρωί να πάει στο ξωκλήσι του, ν' ανάψει κεριά και να περιμένει ως την ώρα που θα του ερχόταν το ρίγος, για να πάει μπρος στο Άγιο Βήμα να κοιμηθεί.

Έβλεπε, λένε, στ' όνειρό του πως ήρθε μια άγρια Τουρκάλα ή κάποιος Τσερκέζος καβαλάρης και τον φοβέριζε . Από το φόβο του ξυπνούσε…κι ο φόβος τού έκοβε τη θέρμη. Αν στον ύπνο του δεν έβλεπε όνειρο, ήταν σημάδι πως είναι αμαρτωλός κι ο Άγιος δεν ενέργησε για τη θεραπεία του».

Κάποιοι άλλοι λέγανε πως για να θεραπευτούν θα έπρεπε να παρουσιαστεί στον ύπνο τους μέσα στην εκκλησία ο ίδιος ο Άγιος, ο οποίος θα έπρεπε να τους κλωτσήσει, να ταραχτούν … και με αυτό τον τρόπο να γίνουν καλά».

Σίγουρα θα σκιρτήσει η καρδιά μας και μόνο που μαθαίνουμε πως ο Μεγαλομάρτυρας Ορέστης κατάγεται από τα Τύανα, την περίφημη Καππαδοκική πόλη και ότι σύμφωνα με πολλές αγιολογικές πηγές ήτανε κατ' επάγγελμα γιατρός. Το ωραίο αρχαιοελληνικό όνομά του δείχνει πως στα τέλη του 3ου μ.Χ. αιώνα, οπότε και μαρτύρησε, στα Τύανα εξακολουθούσε να υπάρχει ακμαίο Ελληνικό στοιχείο. Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε πως τα Τύανα ήτανε πατρίδα ενός άλλου μεγάλου θαυματοποιού, του Απολλώνιου του Τυανέα. Το πιο συγκλονιστικό όμως είναι πως ο Άγιος Ορέστης θεράπευε τους πιστούς με μια καθαρά αρχαιοελληνική ιατρική μέθοδο, την **εγκοίμηση**, σύμφωνα με την οποία ο ασθενής έπρεπε να κοιμηθεί στο ναό και θεραπευόταν με το σοκ που του προκαλούσε ένα φοβιστικό όνειρο. Την αστεία εκδοχή αυτής της μεθόδου, μας την έχει δώσει αναλυτικά ο Αριστοφάνης στην κωμωδία του **Πλούτος**[9], όπου ο δίκαιος και τίμιος Αθηναίος πολίτης Καρίων οδηγεί τον τυφλό θεό της ευημερίας Πλούτο στο ναό του Ασκληπιού για να ξαναβρεί το φως του με αυτήν ακριβώς τη θεραπευτική μέθοδο της εγκοίμησης.

Απ' όλα αυτά που ακούσατε, νομίζω πως είναι εμφανές ότι ολόκληρος ο Μικρασιατικός λαός, και προπάντων οι Καππαδόκες, διακρίνονταν από τους υπόλοιπους Έλληνες και ειδικά τους Ελλαδίτες κυρίως με τα θρησκειοκεντρικά χαρακτηριστικά της πολιτιστικής τους ταυτότητας, με τα οποία κατάφεραν να περισώσουν και διατηρήσουνε την εθνική τους ταυτότητα.

Σαν Καππαδόκης και εγώ, αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω τον Κώστα Νίγδελη για το σπουδαίο του πόνημα. Μελετώντας το, ένιωσα για μια ακόμη φορά περήφανος για τη Μικρασιατική καταγωγή μου και συνειδητοποίησα καλύτερα την υπέροχη πολιτιστική μας ταυτότητα. Για μένα λοιπόν ήταν πραγματικά μεγάλη τιμή που το ΚΕΜΙΠΟ μου ανάθεσε να παρουσιάσω αυτό το πολύτιμο βιβλίο, το οποίο θα μας βοηθήσει να ανακαλύψουμε τη μαγική δύναμη[10] που κρύβει μέσα της η ψυχή του Καππαδοκικού Λαού. Θα μπορέσουμε έτσι ***να λουστούμε στα φεγγερά και διάφανα νερά της λαϊκής ψυχής***, όπως μας προέτρεπε να κάνουμε, ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα, ο αγαπημένος μου Ίωνας Δραγούμης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Μερλιέ, Μέλπω (1963). *Πρόλογος στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη,* Αθήνα , Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Κ.Μ.Σ.), σελ. XXVI.

[2] Μερλιέ, Μέλπω (1963). *Πρόλογος στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη,* Αθήνα , Κ.Μ.Σ , σελ. XXVII , XXVIII .

[3] Πετρόπουλος, Δημ. (1949). Εισαγωγή στο: Πετρόπουλος, Δημ. και Λουκόπουλος, Δημ. (1949). *Η Λαϊκή Λατρεία των Φαράσων,* Αθήνα, Κ.Μ.Σ., σ. 4, 5.

[4] Μερλιέ, Μέλπω (1963). *Πρόλογος στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη,* Αθήνα, Κ.Μ.Σ., σελ. XXVIII .

[5] Μερλιέ, Μέλπω (1963).*Πρόλογος στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη,* Αθήνα, Κ.Μ.Σ., σελ. XXVII .

[6] Μερλιέ, Μέλπω (1963).*Πρόλογος στην Ανακού του Θανάση Κωστάκη,* Αθήνα, Κ.Μ.Σ., σελ. XXVIII .

[7] Γαβριήλ, Αρχάγγελος (2015). *Στο Βασίλειο του Αργαίου ,* Αθήνα, Εκδόσεις Μπαλτά .

[8] Σαλκιτζόγλου , Τάκης (2010). *Η Μικρά Ασία στην Επανάσταση του 1821,* Αθήνα, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, σ. 147.

[9] Αριστοφάνη *Πλούτος,* στ. 620 κε.

[10] Κυριακίδου-Νέστορος, Άλκη (1978). *Η Θεωρία της Ελληνικής Λαογραφίας,* Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, σ. 155.

ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ και Ε.Ο.Ν. στην Νέα Ιωνία (1926-1946)

Του Λουκά Χριστοδούλου, Προέδρου ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. - Ερευνητή

Μετά την Μικρασιατική Καταστροφή και την άφιξη των προσφύγων στην Ελλάδα, δημιουργούνται και οι πρώτοι προσφυγικοί συνοικισμοί στην Αττική. Οι τέσσερεις πρώτοι συνοικισμοί που ιδρύονται στην περιοχή της Αθήνας και του Πειραιά ήταν : οι Ποδαράδες (Ν. Ιωνία), Παγκράτι (Βύρωνας), Καισαριανή στην Αθήνα και η Κοκκινιά (Νίκαια) στον Πειραιά.

Τα πρώτα χρόνια είναι πολύ δύσκολα και το πρωτεύον ζήτημα για όλους είναι η στέγασή τους. Με τη βοήθεια του Ταμείου Περίθαλψης Προσφύγων (Τ.Π.Π.) και στη συνέχεια με την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.) αρχίζουν να ξεφυτρώνουν δωμάτια στην αρχή και αργότερα διπλοκατοικίες ή τετρακατοικίες.

Στη Ν. Ιωνία που η ίδρυση-θεμελίωση της πόλης γίνεται στις **30 Ιουνίου 1923,** παρουσία του Νικ. Πλαστήρα, αρχηγού της «Επανάστασης 1922» γίνονται τα πρώτα έργα υποδομών ενώ συμβεβλημένοι εργολάβοι μέχρι τον Δεκέμβριο του 1923 έχουν χτίσει τα πρώτα 400 δωμάτια (περίπου 16 τ.μ. το καθένα που στέγαζε μια οικογένεια). Έτσι στις **9 Δεκεμβρίου 1923** γίνονται τα εγκαίνια του συνοικισμού **«Ιωνία»** παρουσία του Νικ. Πλαστήρα, αρχηγού της «Επανάστασης 1922», του Πρωθυπουργού Στυλ. Γονατά, της πολιτικής ηγεσίας και του Προέδρου της Ε.Α.Π. Χένρυ Μοργκεντάου. Αργότερα ο συνοικισμός ονομάστηκε **Νέα Ιωνία** και το 1934 πραγματοποιείται η σύσταση του Δήμου Ν. Ιωνίας.

Από το 1924, αρχίζει να παίρνει μορφή και ζωή η πόλη, με συνεχή ανοικοδόμηση οικιών και καταστημάτων, αφού άρχισαν να συρρέουν πρόσφυγες και από άλλες περιοχές προκειμένου να σμίξουν με συγγενικά τους πρόσωπα αλλά και να έρχονται νέοι πρόσφυγες αργότερα με την συνθήκη της ανταλλαγής των πληθυσμών (Συνθήκη Λωζάννης).

Η δημιουργία συλλόγων και σωματείων ήταν επιτακτική ανάγκη προκειμένου να αντιμετωπίσουν από κοινού οι πρόσφυγες τα προβλήματα που τους απασχολούσαν.

Από το 1910, πριν την έλευση των προσφύγων είχε αναγνωριστεί ως Οργάνωση, το **Σώμα Ελλήνων Προσκόπων (Σ.Ε.Π.).** Οι Πρόσκοποι στην Μικρά Ασία είχαν παράδοση ενώ σε όλους ήταν γνωστή η θυσία τους, στο Αϊδίνι, στη Κάτω Παναγιά, στα Σώκια.

Οι Πρόσκοποι του Αϊδινίου.

ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

Το Σήμα των Προσκόπων

Στην Ν. Ιωνία, η πρώτη πληροφορία για προσκόπους, αναφέρεται στην τοπική εφημερίδα «ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ» το 1926 για την ύπαρξη της 25ης Ομάδας Αθηνών, με αρχηγό τον Κίμωνα Σαχπιέρη.

Τα επόμενα χρόνια με την ανάπτυξη της πόλης και της κοινωνίας, έχουμε την δημιουργία πολλών αθλητικών σωματείων που παράλληλα με τα αθλητικά τμήματά τους είχαν και τμήματα μουσικής, εκδρομών και άλλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Οι νέοι ανήσυχοι και με ενδιαφέροντα προσελκύονται από τις αρχές του προσκοπισμού και πυκνώνουν τις τάξεις του.

Ο Νόμος του Προσκόπου ήταν και είναι :

1. *Ο Πρόσκοπος λέει την αλήθεια και κρατά τον λόγο του.*
2. *Ο Πρόσκοπος είναι δίκαιος, άξιος να τον εμπιστεύονται, ξέρει να πειθαρχεί και να τηρεί τους Νόμους.*
3. *Ο Πρόσκοπος είναι χρήσιμος στην οικογένειά του και την κοινωνία.*
4. *Ο Πρόσκοπος είναι φίλος κι΄ ευγενής προς όλους κι΄ αδελφός με κάθε Πρόσκοπο.*
5. *Ο Πρόσκοπος σέβεται τον εαυτό του και τους άλλους, προσέχει τα λόγια και τις πράξεις του.*
6. *Ο Πρόσκοπος αγαπά τη φύση και προστατεύει το περιβάλλον.*
7. *Ο Πρόσκοπος είναι εύθυμος και αισιόδοξος.*
8. *Ο Πρόσκοπος είναι οικονόμος και φροντίζει για την καλή χρήση του χρόνου.*
9. *Ο Πρόσκοπος είναι εργατικός και προοδεύει με τις ικανότητές του.*
10. *Ο Πρόσκοπος είναι αποφασιστικός, έχει θάρρος και αυτοπεποίθηση κι΄ αναλαμβάνει την ευθύνη των πράξεών του.*

1934 και 1936. Εκδρομές στην Πάρνηθα.

Ο παλιός αρχηγός της 1ης Ομάδας Προσκόπων Γιώργος Σαγκριώτης θυμάται ότι : το 1936 στη Ν. Ιωνία υπήρχαν δύο ομάδες Προσκόπων (η 22η και 25η) και δύο αγέλες Λυκοπούλων (η 1η και η 2η).

Η 22η Ομάδα με αρχηγό τον Λεων. Δαούτη είχε έδρα το υπόγειο του Δημοτικού Σχολείου Ελευθερούπολης με ενωμοτάρχες τους Λευτ. Πρεβεδώρο, Μηνά Χρηστίδη, Αντ. Χουλίδη και Χατζηανδρέου και βοηθούς τους Μίμη Ιορδανίδη και Ιπποκράτη Αργυράκη. Η 25η Ομάδα με αρχηγό τον Σωφρ. Πολάτογλου είχε έδρα τον περιφραγμένο χώρο του Κολλεγίου (σημερινό Πηνελόπειο ίδρυμα).

Στις **4 Αυγούστου 1936** ο Ιωάν. Μεταξάς εγκαθιστά την «Δικτατορία της 4ης Αυγούστου» και αρχίζει ο περιορισμός των ελευθεριών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Λίγο αργότερα, στις 7 Οκτωβρίου 1936, ο Ιωάν. Μεταξάς, ιδρύει την Εθνική Οργάνωση Νεολαίας (Ε.Ο.Ν.) με σκοπό να ξεπεραστεί το πνεύμα του διχασμού και να δοθούν ίσες ευκαιρίες σε όλους τους νέους ανεξάρτητα από την καταγωγή τους «Για να μπορεί το παιδί του φτωχού να ανταγωνισθεί το παιδί του πλούσιου» όπως έλεγε σε λόγους του.

Οι Πρόσκοποι Ν. Ιωνίας παρά τις αντιξοότητες σιγά-σιγά αυξάνονται και ήδη το 1938 οι ομάδες είναι τέσσερεις (4) γεγονός που οδηγεί το αρχηγείο του Σώματος στην δημιουργία της Τοπικής Εφορίας Ν. Ιωνίας, με Τοπικό Έφορο τον Γεώργιο Τρανόπουλο.

Η περίοδος μέχρι το 1939 κυλά με τους προσκόπους της Ν. Ιωνίας να αναπτύσσονται δημιουργώντας δράσεις (εκδρομές τον χειμώνα, κατασκηνώσεις το καλοκαίρι) μαθήματα διαπαιδαγώγησης , παιχνίδια κλπ. Καλές Πράξεις!

Θέλοντας όμως ο Ιωάν. Μεταξάς, να έχει την Νεολαία υπό τον πλήρη έλεγχό του έπρεπε να «εξαφανίσει ή να αποδυναμώσει» τους προσκόπους. Είχε βλέπετε μπροστά του, τα τρανά παραδείγματα της Γερμανίας και της Ιταλίας.

Οι φαλαγγίτες της Ε.Ο.Ν. χαιρετούν τον Ι. Μεταξά. Δεξιά : Το σήμα της Ε.Ο.Ν.

Με τον αναγκαστικό Ν. 1798/1939 «Περί Εθνικής και Ηθικής Αγωγής της Νεολαίας» στις 17 Ιουνίου 1939, το καθεστώς της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου, επέβαλλε ότι :

- *Η εθνική και ηθική αγωγή της Νεολαίας ήταν έργο του Κράτους και ότι το Κράτος επιδιώκει την αγωγή αυτή με 2 άξονες : Με την Εθνική Παιδεία και την Εθνική Οργάνωση Νεολαίας (Ε.Ο.Ν.).*
- *Απαγορεύτηκε η σύσταση οποιασδήποτε οργάνωσης ή σωματείου που σκοπό είχε την ηθική αγωγή της Νεολαίας.*
- *Όλα τα σωματεία και σύλλογοι που επεδίωκαν εθνική και ηθική αγωγή της Νεολαίας ήταν υποχρεωμένα να υποβάλουν στο Υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας αντίγραφο του Καταστατικού τους και Πίνακα με τα ονοματεπώνυμα του Διοικητικού Συμβουλίου και όλων των μελών. Όσα σωματεία δεν συμμορφώνονταν διαλύονταν τα δε Διοικ. Συμβούλια τιμωρούνταν με φυλάκιση ενός μήνα.*
- *Επίσης με απόφαση του Υπουργού των Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας, μπορούσε να διαλυθεί κάθε σωματείο ή ίδρυμα ενώ η περιουσία τους θα διατίθεντο στην Ε.Ο.Ν.*

Ειδικότερα όμως, ήθελε να διαλύσει το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων που είχε ιδρυθεί με το Ν. 1066 της 18/21 Νοεμβρίου 1917 και το οποίο είχε μεγάλη επιρροή στη Νεολαία, ενώ οι δράσεις του είχαν αγκαλιαστεί από την κοινωνία. Έτσι στο άρθ. 4 του εν λόγω αναγκαστικού νόμου : *«…προβλέπεται η συγχώνευση (απορρόφηση) του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων από την Εθνική Οργάνωση Νεολαίας ενώ τα μέλη των Προσκόπων διατηρούν τα διακριτικά των ειδικοτήτων και τα διάσημά τους όπως επίσης και τους βαθμούς τους.*

Η σημαία των Προσκόπων συγκατατάσσεται μετά των σημαιών της Εθνικής Οργάνωσης της Νεολαίας ενώ η περιουσία τους περιέρχεται στην Εθνική Οργάνωση Νεολαίας, η οποία αναλαμβάνει και τυχόν υποχρεώσεις των προσκόπων.»

Επίσης για να θωρακίσει οικονομικά την Ε.Ο.Ν. με τον επόμενο αναγκαστικό Ν. 1799/1939 (δημοσιευμένο στο ίδιο Φ.Ε.Κ.) επέβαλλε το ειδικό ένσημο «Φαλαγγόσημο».

Με τον εν λόγω νόμο, ο Ι. Μεταξάς ήθελε να καθυποτάξει τους Προσκόπους και απέβλεπε σε :

α) Όσους ήθελαν να προσχωρήσουν στην Ε.Ο.Ν. να διατηρήσουν τους βαθμούς τους ενώ

β) Όσοι αρνούνταν να ενσωματωθούν θα «ήταν στο στόχαστρό του».

Συγχρόνως όμως «φακέλωνε» τα σωματεία-συλλόγους, που αρνούμενοι να υποβάλλουν καταστάσεις με τα ονοματεπώνυμα των μελών τους διαλύονταν. Στη Ν. Ιωνία με αυτό τον νόμο καταργήθηκαν όλοι οι σύλλογοι εκτός από τους αθλητικούς συλλόγους.

Έτσι την **Κυριακή 30 Ιουλίου 1939,** στο γήπεδο-αλάνα (όπου σήμερα είναι το «Πηνελοπείο Ίδρυμα»» λαμβάνει χώρα η τελετή υποστολή της Προσκοπικής σημαίας.

Στον χώρο έχουν συγκεντρωθεί όλοι οι Πρόσκοποι της Ν. Ιωνίας (λυκόπουλα, ανιχνευτές κλπ.) από τη μια πλευρά και από την άλλη πλευρά τα τμήματα της Ε.Ο.Ν. ενώ την όλη τελετή παρακολουθεί και πλήθος Ιωνιωτών. Ο Τοπικός Έφορος Γεώργ. Τρανόπουλος διαβάζει τη διαταγή διάλυσης του προσκοπισμού στην πόλη μας (το ίδιο αντίστοιχα έγινε και σε άλλες πόλεις). Ακολούθησε η υποστολή της σημαίας των Προσκόπων ενώ ο κόσμος και οι πρόσκοποι άρχισαν να ψάλλουν τον Εθνικό Ύμνο.

Σε λίγο την προσκοπική σημαία παρέλαβε ο αρχηγός Λεων. Δαούτης και την παρέδωσε στον Έφορο Γεώργ. Τρανόπουλο. Αυτή η σημαία σήμερα φυλάσσεται στο Ιστορικό Μουσείο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Δήμου Ν. Ιωνίας.

30-7-1939. Υποστολή της Προσκοπικής σημαίας. **Ο Γεώργιος Τρανόπουλος**.

Παρά τις έντονες πιέσεις από τους δασκάλους να ενταχθούν στην Ε.Ο.Ν. οι νέοι, οι πρόσκοποι αρνούνται (Γ. Σαγκριώτης). Όμως για να αποφύγουν κυρώσεις αποφασίζουν να συγκροτήσουν μια ξεχωριστή ομάδα αποτελούμενη αποκλειστικά από προσκόπους. Η ομάδα αυτή δεν πρόλαβε να φορέσει την μελανή στολή γιατί ήλθε ο θάνατος του δικτάτορα Ιωάν. Μεταξά (Ιαν. 1941) και η διάλυση της Ε.Ο.Ν.

Οι πρόσκοποι όμως δεν ξέχασαν τις αρχές του Προσκοπισμού και την αγάπη τους γι΄ αυτόν. Μετά την απελευθέρωση άρχισαν να ανασυντάσσονται. Και όταν είναι έτοιμοι ξαναεμφανίζονται. Κάνουν παρέλαση στη Λεωφ. Ηρακλείου, στις **25 Μαρτίου 1946** που ήταν μια ξεχωριστή εμφάνιση, αφού φορούσαν άσπρες κάλτσες. Δεν είχαν προλάβει να τις βάψουν. Και έρχεται η ημέρα της «Επανίδρυσης του Προσκοπισμού», στην πόλη μας.

25/3/1946. Παρέλαση προσκόπων στη Λεωφ. Ηρακλείου.

Αριστερά: 2/7/1946. Οι σημαίες των Προσκόπων.
Δεξιά : Λεων. Δαούτης, Σ. Πολάτογλου

2/7/1946.
Γ. Τρανόπουλος,
Μ. Ιοάναβιτς,
Χρ. Δουβλίδης,
Π. Χατζής

Κυριακή 2 Ιουλίου 1946. Στον χώρο του γηπέδου στη Λεωφ. Ηρακλείου, απέναντι από την ξύλινη εκκλησία του Αγ. Κωνσταντίνου (σήμερα το Επισκοπικό Μέγαρο) μαζεύτηκαν όλες οι προσκοπικές ομάδες και εκατοντάδες Ιωνιώτες για να τους καμαρώσουν. Ήταν 4 προσκοπικές ομάδες και 2 αγέλες Λυκοπούλων. 6 σημαίες στα χέρια των προσκόπων και η γαλανόλευκη στον Ιστό. Πολλά μάτια βούρκωσαν όταν θυμήθηκαν την υποστολή της σημαίας τους 7 χρόνια πριν στο Πηνελοπείο Ίδρυμα. Αλλά όλοι σήκωσαν το χέρι τους και έδωσαν μια υπόσχεση : *«Υπόσχομαι στην τιμή μου, να εκτελώ το καθήκον μου στο Θεό και την Πατρίδα, να βοηθώ κάθε άνθρωπο σε κάθε περίσταση και να τηρώ το Νόμο του Προσκόπου».* ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΔΩ! ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΑΝΗΚΕΙ!

Ακολούθησαν επιδείξεις (στήθηκαν σκηνές, γέφυρες, φορεία τραυματιών, πρώτες βοήθειες κλπ.) και η εκδήλωση έκλεισε με την παρέλαση!

Το 2010 οι Έλληνες πρόσκοποι γιόρτασαν τα 100 χρόνια συνεχούς ύπαρξής τους. Και το «προσκοπικό σακίδιο» γέμισε με…

(*). Ευχαριστίες στον **Δάνο Κιρμιζά,** για την παροχή υλικού και τις παρεμβάσεις του στο τελικό κείμενο.

Η ΚΑΛΤΣΟΠΟΙΪΑ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Του Γιώργου Μαυράκη, Ερευνητή

Η ανάπτυξη της Καλτσοποιΐας μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ο κλάδος της Καλτσοποιΐας στην περιοχή της Νέα Ιωνίας ξεκίνησε αμέσως μετά την άφιξη των Μικρασιατών προσφύγων. Πρώτοι οι **Αδελφοί Σινάνογλου (Συμεών, Αρσένης** και **Ηλίας),** το 1924**,** ίδρυσαν Καλτσοποιΐα με την Εμπορική Ονομασία **"ΕΥΡΩΠΗ",** στην Ελευθερούπολη.

Η μεγάλη ανάπτυξη που ακολούθησε, οφείλεται σε εξαίρετους Μηχανικούς, Μηχανουργούς και Ηλεκτρολόγους, που έλυναν γρήγορα τα προβλήματα που παρουσίαζαν οι Μηχανές ενώ συγχρόνως με τις ευρεσιτεχνίες τους βελτίωναν την αποδοτικότητά τους. .

Ιδρυτές Οικοτεχνιών, Βιοτεχνιών και Βιομηχανιών Καλτσοποιΐας πριν τον Πόλεμο ήσαν :

- Γιαζιτζόγλου Νίκος. Νέα Ιωνία
- Θεολόγου. Νέα Ιωνία. (Χαλανδρίου (τώρα Αλ. Παναγούλη)
- Κοσμίδης Γιάννης. Νέα Ιωνία
- Λίποβατς. Νέα Ιωνία
- Μαυρομμάτης. Νέα Ιωνία. Ελευθ. Βενιζέλου
- Νουβέλογλου Νίκος. Νέα Ιωνία. Βασ. Κωνσταντίνου 77 (τώρα Ανδρέα Κάλβου)
- Παπαδόπουλος. Νέα Ιωνία
- Παπάζογλου Νίκος. Καλογραίζα. Ανδρέου Δημητρίου
- Παπαρδάκη Αδελφοί, Σωκράτης, Μάρκος και Γιάννης. Πευκάκια
- Παρετσόγλου Σταύρος. Σαφράμπολη. (Ολύμπου)
- Πρωτογερόπουλοι Αδελφοί, Αντώνης και Γιώργος. Νέα Ιωνία
- Σακαλόγλου Μιχάλης. Νέα Ιωνία. (28ης Οκτωβρίου)
- Σιδηρόπουλοι Αδελφοί Δημήτρης & Μιχάλης. Καλογρέζα. (Μουταλάσκη)
- Σινάνογλου Συμεών. Ελευθερούπολη. Μετέπειτα Νέα Ιωνία (Δαρδανελίων και Δερκών)
- Τοσούνογλου Γιώργος. Νέα Ιωνία
- Τσομλεκτσόγλου Αδελφοί, Βασίλης και Λευτέρης. Καλογραίζα. Φιλελλήνων
- Χατζηστεφάνου. Περισσός
- Χατζόγλου (Εφτάτ) Στάθης. Νέα Ιωνία.Καχραμάνου 26.
  Τον προσφωνούσαν "ο Καθηγητής" ή "ο Μουστάκας" για το μουστάκι του.

Χειροκίνητη καλτσομηχανή. Μουσείο Υφαντουργίας-Ταπητουργίας ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ

Οι Καλτσοποιοί αυτής της περιόδου, ξεκίνησαν με χειροκίνητες καλτσομηχανές, που τις μετέτρεψαν σε ηλεκτροκίνητες, προσθέτοντας βοηθητικά μηχανήματα, δηλαδή αξονα, ιμάντα και μοτέρ. Αν δεν υπήρχε παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, χρησιμοποιούσαν ηλεκτρογεννήτριες πετρελαίου.

Οι Αλαγιώτες **Στάθης (Εφτάτ) Χατζόγλου** και ο **Νίκος Νουβέλογλου,** ήταν δύο άριστοι μηχανικοί που συνέβαλαν στην ανάπτυξη της Καλτσοποιΐας στην Νέα Ιωνία.

Εισήγαγαν από την Αγγλία χειροκίνητες καλτσομηχανές **HARISON.** Τις αντέγραψαν και προχώρησαν στην παραγωγή δικών τους. Κατασκεύαζαν τα διάφορα εξαρτήματά τους στους τόρνους τους, ενώ για τα τμήματα που χρειάζονταν χύτευση, χρησιμοποιούσαν το Χυτήριο του Κουγιουμτζόγλου που βρισκόταν στην συμβολή οδών Μελ. Μερκούρη και Κουντουριώτου καθώς και το Μηχανουργείο της Κλωστουφαντουργίας "ΕΛΛΗΝΙΣ" που βρισκόταν στην οδό Κασταμονής, κοντά στην γέφυρα του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου**.**

Οι HARISON έπλεκαν ένα "σωλήνα" που τον έκοβαν με ψαλίδι στο μήκος ήθελαν τις κάλτσες, που δεν είχαν μύτη, φτέρνα ή λάστιχο και τις μεταφέρανε σε άλλες Μηχανές για να συμπληρωθεί το πλέξιμό τους.

Στην συνέχεια της παραγωγικής διαδικασίας: Γύριζαν τις κάλτσες από την "ανάποδη". Πρώτα έραβαν την μύτη τους και ύστερα ένα λάστιχο. Χρησιμοποιούσαν Ραπτομηχανές (SINGER) που δεν ήταν συνήθως ηλεκτροκίνητες αλλά δούλευαν με πετάλ ποδιού. Υστερα τις γύριζαν πάλι από την "καλή".

Ακολούθως τις σιδέρωναν (Φορμάρισμα) σε Καλούπια-Σίδερα, γινόταν Ποιοτικός Ελεγχος, τις ζευγάρωναν και έκαναν την συσκευασία τους.

Η Καλτσοποΐα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, άρχισε η εισαγωγή Ηλεκτροκίνητων Καλτσομηχανών. Πρώτες ήταν οι Γερμανικές **CORONA, IDEAL, ESTA** και οι Αγγλικές MAXIM. Κυριάρχησαν οι Αγγλικές **BENTLEY-KOMET**. Επλεκαν τις κάλτσες συνεχόμενες-ενωμένες. Επρεπε να ξηλωθεί με ψαλίδι το νήμα (κλωστή τραβήγματος) που τις ένωνε για να διαχωριστούν. Από το 1968, τα μοντέλα BENTLEY-KOMET έπλεκαν την κάλτσα μία-μία.

Στην συνέχεια της παραγωγικής διαδικασίας: Γύριζαν τις κάλτσες από την "ανάποδη". Εραβαν την μύτη τους σε Μηχανές Κοπτοραπτικές και για ευθύγραμμη-λεπτή πλέξη σε Ρεμαγιά ή Ευθύγραμμες Ενωτικές. Υστερα τις γύριζαν πάλι από την "καλή".

Ακολούθως τις σιδέρωναν (Φορμάρισμα ή Πρεσάρισμα) σε Καλούπια-Σίδερα ή Πρέσες Σιδερώματος, γινόταν Ποιοτικός Ελεγχος, ζευγάρωμα, ράψιμο ετικετών σε Ραπτομηχανή Ετικετών και συσκευασία.

2001. Οι σύγχρονες Ηλεκτρονικές Καλτσομηχανές

Οι πρώτες Ηλεκτρονικές εισήχθησαν περί το 1980. Από το 2001, οι τελευταίες στην εξέλιξη Ηλεκτρονικές Καλτσομηχανές, πλέκουν την κάλτσα μία-μία, έτοιμη, γαζωμένη.

Σήμερα στα Καλτσοποιεία λειτουργούν μηχανές όλων των γενεών πλήν των Χειροκίνητων.

ΤΑ ΝΗΜΑΤΑ

Τα νήματα που παρήγαγαν τα Κλωστήρια ήταν τυλιγμένα σε πλεξούδες, τους **Τσιλέδες**. Οι Τσιλέδες βάφονταν στα Βαφεία. Ακολούθως τοποθετούνταν στις Ανέμες των Μηχανών Μπομπινουάρ (ή Καρουλίστρες ή Μασουρίστρες) και τυλίγονταν σε Μπομπίνες, Καρούλια ή Μασούρια.

Οι Καλτσοποιοί προμηθεύονταν το νήμα συνήθως σε μπομπίνες αλλά όσοι είχαν δικά τους Μπιμπινουάρ, σε Τσιλέδες.

Αλλοι προμηθεύονταν βαμμένα νήματα. Αλλοι χρησιμοποιούσαν άβαφα (λευκά-κρέμ) και οι λόγοι ήταν κυρίως δύο :

- Η μείωση του κόστους από τις ελαττωματικές κάλτσες
- Η διαφορά χρώματος που παρουσίαζαν κάποιες στην ραφή μετά το γάζωμά τους.

Οι Κάλτσες με άβαφα νήματα, μετά το γάζωμά τους, βάφονταν σε **Βαφεία.**

Στην Νέα Ιωνία υπήρχε το **Βαφείο** του **Καρέλα.**

Μπομπινουάρ.
Μουσείο Υφαντουργίας-Ταπητουργίας ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ

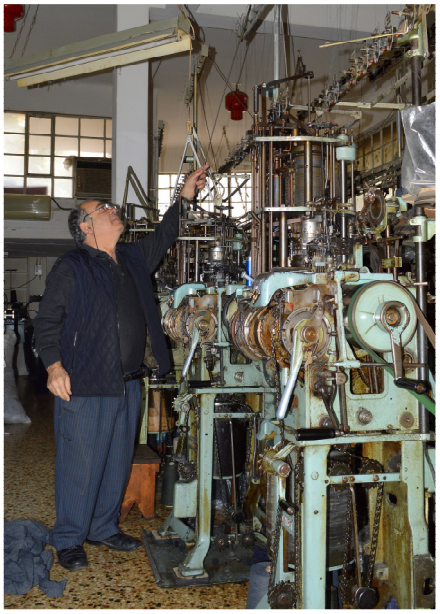

Στάθης Νουβέλογλου. Ο παλαιότερος σήμερα Καλτσοποιός της Νέας Ιωνίας. Εργάζεται στον Κλάδο περισσότερα από 60 χρόνια.

Το προσωπικό των καλτσοποιείων.

Οι πρώτες Καλτσοποιΐες ήταν Οικοτεχνίες όπου απασχολούνταν τα μέλη της οικογένειας. Οι άντρες, εξαίρετοι Μηχανικοί, παρακολουθούσαν κυρίως τις μηχανές καθώς παρουσιάζονταν συχνά προβλήματα, όπως το σπάσιμο των νημάτων και των βελονών. Το ξήλωμα, το γύρισμα από την "ανάποδη", το γάζωμα, το γύρισμα από την "καλή", το σιδέρωμα - φορμάρισμα, ο ποιοτικός έλεγχος, το ζευγάρωμα και η συσκευασία ήταν σχεδόν αποκλειστικά εργασία των γυναικών.

Οι μηχανές δούλευαν από το πρωί το βράδυ ασταμάτητα και όλη η οικογένεια βρισκόταν εκεί. Τα παιδιά γυρνώντας από το σχολείο, διάβαζαν και έπαιζαν δίπλα στις μηχανές, για τα τα προσέχουν οι γονείς τους. Εκεί ήταν ακόμα και οι γιαγιάδες που βοηθούσαν όσο μπορούσαν στο γύρισμα και την συσκευασία. Το περισσότερο βάρος όμως έπεφτε στις γυναίκες που ήταν επιφορτισμένες και με την φροντίδα του σπιτιού, το μεγάλωμα των παιδιών. Επιπλέον πρόσεχαν τις μηχανές, όταν οι άντρες "έτρεχαν" σε εξωτερικές δουλειές ή εργάζονταν συγχρόνως σε κάποιο Εργοστάσιο.

Οταν οι Καλτσοποιΐες μεγάλωσαν από τους ιδρυτές τους ή από τους γιούς που τους διαδέχτηκαν και έγιναν Βιοτεχνίες ή Βιομηχανίες, πάλι το κύριο βάρος έπεφτε στα μέλη της οικογένειας. Το προσωπικό τους συμπλήρωναν ειδικευμένοι Μηχανικοί που ήταν υπεύθυνοι για την καλή λειτουργία των μηχανών και γυναίκες που δούλευαν στο ξήλωμα, το γάζωμα με Κοπτοράπτη ή Ρεμαγιά που ήθελε ιδιαίτερη επιδεξιότητα, τα γυρίσματα, το σιδέρωμα - φορμάρισμα και την συσκευασία.

Οσοι Καλτσοποιοί δεν διέθεταν γαζωτικές μηχανές, έδιναν το ξήλωμα, το γάζωμα και τα γυρίσματα, σε μικρές Οικοτεχνίες που είχαν Κοπτοράπτες ή Ρεμαγιά. Η αμοιβή καθορίζονταν με την δωδεκάδα.

Μία προσπάθεια καταγραφής όσο το δυνατόν περισσοτέρων ονομάτων Καλτσοποιών της Νέας Ιωνίας μετά τον πόλεμο:

- Αδαλόγλου Αδελφοί, Δήμος και Γιάννης. Καλογρέζα. Βυζαντίου.
- Αμουσίδης. Νέα Ιωνία.
- Αναμελόγλου Αδελφοί, Λευτέρης και Μιχάλης. Ελευθερούπολη.
- Αναμουρλόγλου Αδελφοί. Νέα Ιωνία.
- Βαζαίος Νικόλαος και Γαβαλάς. Νέα Ιωνία. (Αθηνάς).
- Βερβέρης Τζάνος. Νέα Ιωνία.
- Βιολάκης Σάββας. Νέα Ιωνία.
- Γαλανός Δημήτρης. Νέα Ιωνία.
- Γερούκαλης Σπύρος. Νέα Ιωνία.
- Γεωργίου-Καπετάνογλου Κώστας. Καλογραίζα. (Οκταβίου Μερλιέ).
- Γιαζιτζόγλου Νίκος. Νέα Ιωνία.
- Δούκας. Νέα Ιωνία.
- Ζαμπιάς Πέτρος. Νέα Ιωνία.
- Ηλιόπουλος. Νέα Ιωνία.
- Θεολόγου. Νέα Ιωνία. (Αλ. Παναγούλη).
- Κατζογιάννης Νίκος. Καλογρέζα. (Βυζαντίου). Διετέλεσε Πρόεδρος Καλτσοποιών.
- Καρακάσογλου Θεόδωρος. Νέα Ιωνία. Μικράς Ασίας και Β. Κωνσταντίου (νυν Ανδρ. Κάλβου), όπου πριν υπήρχε το Καφενείο "ΣΟΡΑΓΙΑ".
- Κορακίδης Αβραάμ (Μάκης). Νέα Ιωνία.
- Κόρκας. Νέα Ιωνία.
- Κοσμίδης Γιάννης. Νέα Ιωνία.
- Κουγιουμτζόγλου Γιάννης. Καλογρέζα. (Βυζαντίου). Εμπορική Επωνυμία: "ΖΑΝΑ". Ξεκίνησε μεταξύ 1948 1950. Την πρώτη του Καλτσομηχανή κατασκεύασε ο θείος του Στάθης (Εφτάτ) Χατζόγλου, με βάση ένα μεγάλο κάλυκα πυροβόλου όπλου που βρήκε στο Τατόι. Ηταν Χειροκίνητη και έβγαζε μία δωδεκάδα κάλτσες την ημέρα.
- Κούρτογλου Χρήστος. Νέα Ιωνία. (Βουτσά).
- Λίποβατς. Νέα Ιωνία.
- Μαλέρος Μιχάλης. Καλογρέζα. (Αργάνων).

- Μαλέρος Παναγιώτης. Περισσός. (Γεωργ. Αβέρωφ). Γιός του Μιχάλη Μαλέρου.
- Μάρκογλου Τάσος. Νέα Ιωνία. Μετέπειτα στο Κρυονέρι.
- Μαστραντώνης. Πευκάκια.
- Μαυρομάτης. Νέα Ιωνία. (Ελ. Βενιζέλου).
- Μουρατίδης Νίκος. Νέα Ιωνία. (Ελ. Βενιζέλου).
- Μπακιρτζόγλου. Νέα Ιωνία.
- Μπάμπαλη Αδελφοί. Καλογραίζα. (Κασταμονής και Δωδεκανήσου).
- Μιστιλόγλου Γιώργος. Καλογρέζα. (Ακριτών).
- Νικητόγλου Αρης (Αριστείδης). Νέα Ιωνία. Κοντά στην γέφυρα Ηλεκτρ. Σιδηροδρόμου της οδού Αλ. Παναγούλη.
- Νικητόγλου Μάνος. Νέα Ιωνία. Κοντά στην γέφυρα Ηλεκτρ. Σιδηροδρόμου της οδού Αλ. Παναγούλη. Γιός του Αρη (Αριστείδη) Νικητόγλου.
- Νουβέλογλου Νίκος. Νέα Ιωνία. Βασ. Κωνσταντίνου 77, (νυν Ανδρ. Κάλβου). Ξεκίνησε με Χειροκίνητες Καλτσομηχανές HARISON.
- Νουβέλογλου Γιώργος. Νέα Ιωνία. Βασ. Κωνσταντίνου 77, (νυν Ανδρ. Κάλβου). Εμπορική Επωνυμία: "ΝΟΥΒΕΛ". Ξεκίνησε το 1947.
- Νουβέλογλου Στάθης. Νέα Ιωνία. (Λεωφ. Ηρακλείου). Εμπορική Επωνυμία : "ΝΟΥΒΕΛ". Γιός του Γιώργου Νουβέλογλου.
- Νουβέλογλου Γιώργος. Νέα Ιωνία. (Λεωφ. Ηρακλείου). Εμπορική Επωνυμία : "ΝΟΥΒΕΛ". Γιός του Στάθη Νουβέλογλου.
- Οζούνογλου Λευτέρης. Νέα Ιωνία.
- Οικονομόπουλος Αναστάσιος. Νέα Ιωνία.
- Παπαγγέλου. Πευκάκια.
- Παπαδόπουλος. Νέα Ιωνία.
- Παπάζογλου Νίκος. Καλογρέζα. (Ανδρ.Δημητρίου).
- Παπάζογλου Φώτης. Ελευθερούπολη. (Φιλ. Εταιρίας). Εμπορική Επωνυμία : "WALK". Γιός του Νίκου Παπάζογλου.
- Παπαρδάκη Αδελφοί, Σωκράτης, Μάρκος και Γιάννης. Πευκάκια. Μετέπειτα στην Λυκόβρυση.
- Παππάς. Νέα Ιωνία.
- Παπασάββας. Νέα Ιωνία.
- Παπουτσής. Νέα Ιωνία. Κοντά στον Κινηματογράφο ΡΙΑΛΤΟ.
- Παρετσόγλου Σταύρος. Σαφράμπολη. (Ολύμπου).
- Παυλίδης Κυριάκος. Καλογρέζα. (Βυζαντίου). Εμπορική Επωνυμία : "ΠΑΥΛΙΔΗΣ".
- Προβελέγγιος. Νέα Ιωνία.
- Πρωτογερόπουλοι Αδελφοί, Αντώνης και Γιώργος. Νέα Ιωνία.
- Ραβάνης Θεόφιλος. Καλογρέζα. (Ιωλκού).
- Ρουμελιώτης Λουκάς. Νέα Ιωνία.
- Σακαλόγλου Μιχάλης. Νέα Ιωνία. (28ης Οκτωβρίου).
- Σιδηρόπουλοι Αδελφοί, Δημήτρης και Μιχάλης. Καλογρέζα. (Μουταλάσκη). Το κτίριο ήταν διαμπερές, "έβλεπε" στις οδούς Μουταλάσκη και Βυζαντίου.
- Σινάνογλου Συμεών. Ελευθερούπολη. Μετέπειτα Νέα Ιωνία. (Δαρδανελίων και Δέρκων).
- Σταθόπουλος. Σαφράμπολη.
- Σταυρίδη Αδελφοί. Νέα Ιωνία.
- Σταυρίδης Ανέστης. Πευκάκια. Γιός του Δημήτρη Σταυρίδη.
- Τελλίδης Μάκης. Καλογρέζα. (Βυζαντίου).
- Τεμαχιάδης Αντώνης. Ελευθερούπολη. (Φιλ. Εταιρίας).
- Τεμαχιάδης Ιωσήφ. Ελευθερούπολη. (Φιλ. Εταιρίας).
- Τοσούνογλου Γιώργος. Νέα Ιωνία.
- Τσεκούρας Γιάννης. Νέα Ιωνία.
- Τσιγκρής Χρήστος. Καλογρέζα. (Ηρώων Καλογρέζας). Γαμπρός του Μιχάλη Χατζόγλου. Μετέπειτα στο Παλαιό Ηράκλειο.
- Τσομλεκτσόγλου Αδελφοί, Βασίλης και Λευτέρης. Ελευθερούπολη. (Φιλελλήνων).
- Τσοπανάκης Βαγγέλης. Καλογρέζα. (Μουταλάσκη).
- Τσοπανάκης Τάσος. Νέα Ιωνία.
- Φουσκάκη Αδελφοί, Γιώργος και Λευτέρης. Καλογρέζα. (Ανδρ. Δημητρίου, στο κτίριο του παλιού Κινηματογράφου "ΜΑΡΙΤΑ").
- Φωτίου Απόστολος. Καλογρέζα. (Λεωφόρος Κύμης).
- Χαμαμτζής Μανώλης. Καλογρέζα. (Οκτ. Μερλιέ).
- Χαμαμτζής Δημήτρης. Καλογρέζα. (Οκτ. Μερλιέ). Εμπορική Επωνυμία : "CHAMPION". Γιός του Μανώλη Χαμαμτζή. Σήμερα είναι ο μοναδικός Καλτσοποιός στην Καλογρέζα.
- Χαμαμτζής Γιώργος. Καλογρέζα. (Μουταλάσκη).
- Χαμαμτζής Κώστας. Καλογραίζα. (Μουταλάσκη). Γιός του Γιώργου Χαμαμτζή.
- Χαρμαντάς Δημήτρης. Καλογρέζα. (Κασταμονής, μετέπειτα στην Ανδρ.Δημητρίου και αργότερα στην Λυκόβρυση).
- Χατζηστεργίου Γιώργος. Νέα Ιωνία.
- Χατζηστεφάνου. Περισσός.
- Χατζόγλου (Εφτάτ) Στάθης. Νέα Ιωνία. (Καχραμάνου 26). Ξεκίνησε με Χειροκίνητες Καλτσομηχανές HARISON.
- Χατζόγλου Μιχάλης. Καλογρέζα. (Ηρώων Καλογρέζας). Αδελφός του Στάθη (Εφτάτ) Χατζόγλου. Ξεκίνησε μεταξύ 1948-1950.
- Χατζόγλου Κυριάκος. Καλογρέζα. (Μουταλάσκη). Εμπορική Επωνυμία: "Μ.ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ". Αδελφός του Στάθη (Εφτάτ) Χατζόγλου.
- Χατζόγλου Δημήτρης. Νέα Ιωνία. (Καχραμάνου 26). Γιός του Στάθη (Εφτάτ) Χατζόγλου.

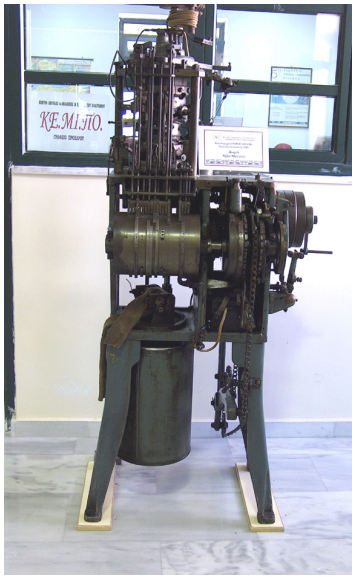

Καλτσομηχανή του 1949. Μουσείο Ταπητουργίας - Υφαντουργίας ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

- Χατζόγλου Γιώργος. Καλογρέζα. (Κασταμονής). Γιός του Στάθη (Εφτάτ) Χατζόγλου.
- Χατζόγλου Στάθης. Καλογρέζα. (Κασταμονής). Γιός του Γιώργου Χατζόγλου.
- Χηνατίδης. Καλογρέζα. (Ανδρ. Δημητρίου).

Βαφείο τσιλέδων νήματος. Μουσείο Ταπητουργίας - Υφαντουργίας ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Χρήσιμες πληροφορίες για την εξέλιξη της Καλτσοποιΐας στην Ελλάδα, έχουμε από την εισήγηση του μηχανολόγου Χρήστου Ι. Κούρτογλου, από διάλεξη που έκανε στο ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. στις 14/6/2006. Έτσι πληροφορούμαστε ότι : *«Η μεγάλη αλλαγή στην καλτσοποιΐα έρχεται το 1937 όταν ο αμερικανός Wallace Carothers εφευρίσκει μια νέα πρώτη ύλη, το νάϋλον. Οι πρώτες γυναικείες νάϋλον κάλτσες εισάγονται στην αγορά και οι γυναίκες σχηματίζουν ουρ΄ρες χιλιομέτρων από το πρωί για να προμηθευτούν το πολυπόθητο ζευγάρι. Η παραγωγή των νάϋλον καλτσών στην αρχή δεν φτάνει για να καλύψει την απίστευτη ζήτηση για το νέο προϊόν που κάνει τα παιδιά των γυναικών να φαίνονται πιο όμορφα και πιο κομψά. Μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο η κατανάλωση των καλτσών εκτοξεύεται στα ύψη, φτάνονταςτο 85% της παγκόσμιας παραγωγής.Και το 1959 κάνουν την εμφάνισή τους τα γυναικεία πλέον καλσόν.*

Το 1962, τα spandex νήματα αρχίζουν να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή καλτσών.

Το 1970 η κατανάλωση των γυναικείων καλσόν υπερισχύει αυτών των καλτσών. Οι καλτσοποιοί αυτοματοποιούν και αυξάνουν την παραγωγή.

Η νέα εποχή για την καλτσοποιΐα ξεκινά το 1980 με την σταδιακή εισαγωγή στο χώρο της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, πρώτα με τον έλεγχο της κινήσεως των μηχανών, των αλυσίδων και της κινήσεως του κύριου ταμπούρου. Κατόπιν, με την κατάργηση των μηχανικών ταμπούρων του σχεδίου και την αντικατάστασή τους με ηλεκτρονικά. Η εισαγωγή την ηλεκτρονικών υπολογιστών και των σχεδιαστικών προγραμμάτων-CADI-δίνουν απίστευτη ευελιξία στη δημιουργία σχεδίων και στην εφαρμογή αλλαγών γρήγορα και εύκολα. Με την εισαγωγή της δισκέτας του σχεδίου στη μηχανή, οι επιθυμητές αλλαγές σε μεγέθη, χρώματα και σχέδια γίνοναι αμέσως.

Το 1992 μπορούμε να μιλάμε για πλήρη αυτοματοποίηση όλων των νέων τύπων καλτσομηχανών, με την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας DRUMLESS, γνωστές πλέον ως μηχανές άνευ μηχανικού κύριου ταμπούρου.

Το 1995 αποχωρίζεται ο κλάδος της καλτσοποιΐας από τις εκθέσεις ΙΤΜΑ.

Το 1996 είναι χρονιά σταθμός για την καλτσοποιΐα, διότι για πρώτη φορά βλέπουμε προς μεγάλη μας έκπληξη τα πρώτα επιτυχημένα βήματ προς πραγματοποίηση του αυτόματου κλεισίματος της μύτης των καλτσών στις μονοκύλινδρες μηχανές από Ιταλούς κυρίως κατασκευαστές, στην έκθεση καλτσοποιΐας NHHAM, στη Β. Καρολίνα. Τα πρώτα αποτελέσματα είναι πλέον ορατά και αρχίζει από αρκετούς κατασκευαστές κυρίως Ιταλικών εργοστασίων, η γραμμή παραγωγής των μηχανών με συστήματα κλεισίματος της μύτης στις μονοκύλινδρες μηχανές.

Το 1998 οι προσπάθειες των κατασκευαστών έχουν πλέον ωριμάσει ως προς τις μονοκύλινδρες μηχανές. Παράγονται πολλές μηχανές και διαθέτονται στην παγκόσμια αγορά, κυρίως από Ιατλούς κατασκευαστές.

Το 2001 στην έκθεση FAST, στη Βερόνα, μας ξαφνιάζει ένα νέο τεχνολογικό επίτευγμα. Η εταιρεία SANGIACOMO σε ειδικό κλειστό χώρο του περιπτέρου της, παρουσίασε την πρώτη διπλοκύλινδρη μηχανή τύπου LINKS-LINKS, με ένα εκπληκτικό μηχανισμό κλεισίματος της μύτης. Ένα άπιαστο και ως τότε ασύλληπτο όνειρο ετών, γίνεται πραγματικότητα….».

1960. Ετικέτες καλτσοποιΐας Νουβέλογλου και Χατζόγλου.

Το 1962 ιδρύεται το σωματείο Βιοτεχνών Καλτσοποιΐας Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων, σκοπός του οποίου είναι η διαφύλαξη, η μελέτη και η προαγωγή των οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, στα πλαίσια εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου, συνεχίζοντας ενεργά να στηρίζει τις προσπάθειές μας.

Εκτός από την περιοχή μας, τη Ν. Ιωνία, η καλτσοποιΐα αναπτύσσεται και σε άλλες πόλεις, όπως την Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, τη Σύρο, τα Βάγια, τη Τανάγρα τη Χαλκίδα το Λαύριο κ.α.

(*) Θα ήθελα να ευχαριστήσω για την παροχή πληροφοριών τους : Στάθη Νουβέλογλου, Κυριάκο Παυλίδη, Δημήτρη Χαμαμτζή, Γιάννη Κουγιουμτζόγλου καλτσοποιούς, Χρήστο Κούρτογλου, Μηχανικό και τις Χρύσα και Ευγενία Χατζόγλου.

Βράβευση διηγημάτων
Μαθητών και μαθητριών Β/θμιας Εκπαίδευσης Δήμου Νέας Ιωνίας για το
"Μπλόκο της Καλογρέζας"

Ζαχαρούλα Καραβά, Δρ. Π.Τ.Δ.Ε.- Ε.Κ.Π.Α, Σχολική Σύμβουλος, Συγγραφέας

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 18 Μαρτίου 2018 στο Δημοτικό Κινηματογράφο «Αστέρας», μέσα σε κλίμα συγκινησιακής φόρτισης, η τελετή βράβευσης των διακριθέντων μαθητών/τριών Β/θμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Ν. Ιωνίας στο διαγωνισμό διηγήματος που προκήρυξε ο Δήμος με θέμα: «Το Μπλόκο της Καλογρέζας». Επρόκειτο για μια εσπερίδα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των εκδηλώσεων πανελλήνιας εμβέλειας της Δημοτικής Αρχής, ως φόρος τιμής και μνήμης προς τους είκοσι δύο εκτελεσθέντες στις 15 Μαρτίου 1944.

Η επιτροπή αξιολόγησης των διηγημάτων που συστάθηκε με απόφαση του Δήμου Ν. Ιωνίας Αττικής, αποτελούμενη αλφαβητικά από τους: Ζαχαρούλα Καραβά, Αθανάσιο Ραφτόπουλο, Καλλιόπη Στεριάδου, Κώστα Χαλέμο και Λουκά Χριστοδούλου, με βάση τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το λογοτεχνικό αυτό είδος: σύντομη αφήγηση με τη χρήση εύστοχων εκφραστικών μέσων, γεγονότων που συνέβησαν σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο και απεικονίζουν μια κοινωνική πραγματικότητα, λαμβανομένου υπόψη και του στοιχείου της νεαρής ηλικίας των συγγραφέων, απένειμε:

Καλογρέζα: Το Ηρώο των εκτελεσθέντων.

1ο Βραβείο: Στην **Θεοφανία Ραράκου**, μαθήτρια του 6ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας για το διήγημα με τίτλο «Ο αδελφός μου ο Νίκος». Η συγγραφέας με καθαρό, απλό, λιτό και συγκροτημένο λόγο διηγείται μια επίσης συγκροτημένη ιστορία, βασισμένη στα τραγικά γεγονότα της 15ης Μαρτίου 1944, που συγκλόνισαν και βύθισαν στο πένθος την Νέα Ιωνία και ειδικότερα την Καλογρέζα, με την πλούσια αντιστασιακή της δράση. Απομονώνει το δράμα μιας οικογένειας μέσω της διήγησης ενός μικρού παιδιού, που τα γεγονότα του στέρησαν τον αδελφό του για πάντα, στοχεύοντας καίρια στα συναισθήματα του αναγνώστη.

2ο Βραβείο: Στην **Κλεοπάτρα Ιωάννου**, μαθήτρια του 1ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας για το διήγημα με τίτλο «Ιστορίες που αφήνουν σημάδια, το καλοκαίρι ξεκινά». Η συγγραφέας με καλή χρήση της γλώσσας με ολοκληρωμένα και σαφή νοήματα, αλλά και χρήση της διπλής αφήγησης, δηλαδή της αφήγησης μέσα στην αφήγηση, περιγράφει την ψυχολογική ανατροπή και την αιφνίδια αλλαγή των συναισθημάτων του ήρωα της ιστορίας, Θεωρούσε το χωριό του παππού του έναν κοινό τόπο, όπου ο χρόνος και η ζωή κυλούν ανιαρά, ως τη στιγμή που άκουσε από τη μητέρα του να του αποκαλύπτει την τραγική και ηρωική ιστορία του. Οι κάτοικοί του είχαν δολοφονηθεί από τον κατακτητή κατά τα χρόνια της Κατοχής και ο παππούς μικρό παιδί τότε, είχε δει τα άψυχα σώματά τους, να κρέμονται από τον μεγάλο πλάτανο της κεντρικής πλατείας του χωριού. Γι' αυτό τα μάτια του θόλωναν, όταν κοιτούσε προς τα κει και δεν κάθισε ποτέ κάτω από τον ίσκιο του, να πιει έναν καφέ.

3ο Βραβείο: Στην **Ηλιάννα Κορέλη**, μαθήτρια του 5ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, για το διήγημα με τίτλο «Επιτέλους φως», που αναφέρεται στην εποχή μας. Η συγγραφέας με καλή χρήση της γλώσσας και σαφή νοήματα διηγείται μία σύγχρονη περιπέτεια κοινωνικού ρεαλισμού. Χρησιμοποιεί την ιστορία του οκτάχρονου Σαάντ για να μιλήσει για την προσφυγιά, τον ρατσισμό, την ξενοφοβία, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την διάψευση των προσδοκιών για τη ζωή στη νέα πατρίδα. Όμως στο τέλος υπάρχει φως, όπως μας λέει και ο τίτλος του διηγήματος, αφού την προσωρινή επιμέλεια του μικρού πρόσφυγα, αναλαμβάνει η δασκάλα του, σώζοντάς τον από όλα τα δεινά, που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Επίσης, η Επιτροπή απένειμε τρεις (3) ισάξιους επαίνους ως εξής:

1. Στην **Αναστασία-Ειρήνη Μήτσιου-Λαμπροπούλου**, μαθήτρια του 7ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας για το διήγημα «Το ματωμένο διαμάντι». Η συγγραφέας με πέννα που δονείται από συγκίνηση αφηγείται μια ιστορία που έχει το στοιχείο της πρωτοτυπίας, που ίσως άκουσε από τη γιαγιά της ή την έπλασε η φαντασία της με έμπνευση από τα τραγικά γεγονότα του Μαρτίου του 1944. Και στις δυο περιπτώσεις τα συναισθήματα του αναγνώστη στοχεύονται καίρια, αφού βλέπει να καταστρέφεται η ζωή δυο νέων ανθρώπων από την βαρβαρότητα του κατακτητή, πριν ακόμη ξεκινήσει.

2. Στον **Αλέξανδρο Φουντούλη**, μαθητή του 1ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, για το διήγημα «Ο μικρός μαχητής». Το διήγημα με εύστοχα εκφραστικά στοιχεία, με λακωνικότητα, σε μόλις μιάμιση σελίδα Α4, εξιστορώντας την ηρωική ιστορία του κεντρικού ανήλικου ήρωα, καταλήγει εξυμνώντας την ψυχική δύναμη, τη θέληση για ζωή ελεύθερη, για τη ζωή που αξίζει να τη ζει κανείς αγωνιζόμενος, ακόμη και μετά την απώλεια προσφιλών προσώπων, όπως είναι οι γονείς, ακόμη και μετά τη σωματική καταρράκωση από έναν ακρωτηριασμό, συμφορές που πάντοτε αφήνει πίσω του ο πόλεμος.
3. Στην **Κατερίνα Ούτσα**, μαθήτρια του 4ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, για το διήγημα «Ελεύθεροι άνθρωποι». Με φόντο την Κατοχή και την Αντίσταση ένας από του ήρωες του διηγήματος, αποφασίζει ν' αφήσει πίσω τις σπουδές και την αγάπη και ν' ανέβει στο βουνό. Δεν μπορεί να μείνει άπραγος, τη στιγμή που άλλοι πολεμάνε. Του είναι αδύνατον να κάθεται στο σπίτι του, μακάριος. Το να μην αντιστέκεσαι στον κατακτητή είναι σαν να τον βοηθάς, μας λέει η νέα συγγραφέας, δίνοντας ένα αισιόδοξο τέλος στην ιστορία της με τη δήλωση ότι …… «στο τέλος θα νικήσουμε». Και το διήγημα αυτό διακρίνεται για την άνεση με την οποία χρησιμοποιεί η συγγραφέας το γραπτό λόγο, αλλά και για την εύστοχη σκιαγραφία των ανθρώπινων χαρακτήρων της Κατοχής, όπως είναι ο μαυραγορίτης της γειτονιάς «κύριος Κυριάκος».

Κοινό χαρακτηριστικό των διακριθέντων διηγημάτων είναι ότι μέσα από τη συγκίνηση που προκαλεί το ίδιο το γεγονός του Μπλόκου της Καλογρέζας, ο αναγνώστης καταφέρνει να μυηθεί στο τραγικό αυτό συμβάν, το οποίο αξίζει να γνωρίζουν οι νεότερες γενιές ως γεγονός ιστορικής μνήμης και όχι μόνο.

Οι 22 εκτελεσθέντες στο Μπλόκο της Καλογρέζας, στις 15 Μαρτίου 1944.

Η βράβευση των μαθητών και μαθητριών της Β/θμιας Εκπαίδευσης του Δήμου μας στην Κυριακάτικη εκείνη εκδήλωση στον «Αστέρα», δημιούργησε στους συμμετέχοντες ενήλικες ένα κλίμα ανάμεικτων συναισθημάτων λύπης, πικρίας αλλά και χαράς, καθώς κάποιοι από αυτούς έζησαν από κοντά τα γεγονότα, άλλοι τίμησαν τους οικείους τους ήρωες, άλλοι ανέσυραν από τη μνήμη τους το ιστορικό γεγονός ως απόκτημα γνώσεων και ακουσμάτων και άλλοι καμάρωσαν τα νέα παιδιά που διακρίθηκαν στο διαγωνισμό. Μαθητές και μαθήτριες που με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών τους τόσο σε μαθησιακό επίπεδο με την απόκτηση δεξιοτήτων δημιουργικής γραφής όσο και σε κοινωνικό με τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, τίμησαν την εκπαιδευτική κοινότητα της πόλης.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι η θέση της επιτροπής για τα διηγήματα που δεν διακρίθηκαν, ήταν ότι κρίθηκαν επαρκή. Συγχαίρουμε λοιπόν, εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες για την προσπάθεια που κατέβαλλαν προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του διαγωνισμού βασιζόμενοι και παρακινούμενοι από την ανάγκη τους για πνευματική δημιουργία, καθώς είναι κοινώς αποδεκτό ότι το κέντρο και το επίκεντρο της γνώσης είναι πάντα ο μαθητής. Ο Δήμος ανταποκρινόμενος στα ενδιαφέροντα και στις προσδοκίες των εφήβων, έδωσε σε αυτούς το κίνητρο μέσω του διαγωνισμού, για συμμετοχές που εξάρουν το ήθος, την αξιοπρέπεια, την πίστη σε πανανθρώπινες ιδέες και ιδανικά, τη συνεργασία αλλά και την άμιλλα, σημαντικά στοιχεία για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Τέτοιες δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης καθιστούν το σημερινό μαθητή αυριανό πολίτη έτοιμο να ανταποκριθεί στην αντιμετώπιση και επίλυση θεμάτων της καθημερινότητάς του, επιβεβαιώνοντας παράλληλα και το υψηλό επίπεδο της δημόσιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εποχής, ίσως και πιο μπροστά από αυτήν. Εκπαίδευση που μένει πιστή στην αντίληψη ότι η γνώση είναι ένα αγαθό για όλους μας, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με τη ζωή και έχει νόημα και αξία όταν μπορούμε να το μοιραζόμαστε.

Για τους ζωγράφους
ΠΑΣΙΡΟ και ΝΙΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΗ

Της Καλλιόπης Στεριάδου, Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου

Δεν είναι πολύς καιρός που έφυγαν από κοντά μας δυο σημαντικοί Νεοϊωνιώτες καλλιτέχνες, οι οποίοι έβαλαν ένα βαρύ λιθάρι στο εικαστικό γίγνεσθαι της Νέας Ιωνίας Αττικής, που είναι ο τόπος τους, αλλά και της χώρας μας και γενικότερα στην τέχνη σε διεθνές επίπεδο, όπως αποδεικνύουν οι συμμετοχές και οι διακρίσεις, που εμπλουτίζουν το βιογραφικό τους.

Ο λόγος για τον ζωγράφο Παρασκευά Πασίρογλου, τον ΠΑΣΙΡΟ, όπως ήταν και είναι γνωστός με το καλλιτεχνικό του όνομα και τον ζωγράφο και γελοιογράφο Νίκο Βουλγαρέλη, για τους οποίους νοιώθουμε την ανάγκη να αφιερώσουμε αυτό το μικρό κείμενο στο παρόν τεύχος του περιοδικού μας. Και οι δυο άλλωστε, ήταν πολύ κοντά στις δράσεις του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. ενώ ο Ν. Βουλγαρέλης ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ν. Ιωνίας.

Ο **ΠΑΣΙΡΟ** από πολύ νέος ένοιωσε μια ακατανίκητη έλξη για την τέχνη του χρωστήρα. Της αφιερώθηκε ολόψυχα και έπειτα από μελέτη και σκληρή δουλειά έκανε να εξελιχθεί το χάρισμα που του έδωσε η φύση και να δημιουργήσει ένα προσωπικό ύφος, κρατώντας όσα στοιχεία εκείνος ήθελε από αυτούς που ο ίδιος ονομάζει δασκάλους του: Από τον Μπουζιάνη, το Γραμματόπουλο, τον Βαλσάμη, τον Ματίς και τον Μιρό.

Ο ίδιος ο ζωγράφος ΠΑΣΙΡΟ, έκανε το χωρισμό του έργου του σε περιόδους και είναι σημαντικό, το ότι αυτή την αποτίμηση και τον χωρισμό, έχει αποδεχθεί και η κριτική της τέχνης.

1959-1970: Τα πρώτα σκιρτήματα. Ο καλλιτέχνης μελετάει, ανακαλύπτει το θαύμα της ζωγραφικής, προβληματίζεται και αναζητά τρόπους έκφρασης.

1971-1980: Η αναζήτηση της προσωπικότητας. Με λάδι, σπρέϊ και μαρκαδόρο στρέφεται προς τον εξπρεσιονισμό. Πορεύεται προς την ωριμότητα, αναπαριστώντας την πραγματικότητα.

1981-1990: Στα όρια της φαντασίας. Εδώ ο ζωγράφος εμφανώς επηρεάζεται από τον Χουάν Μιρό. Αφαιρετικές συνθέσεις, διαλογισμός, φαντασία και παραμύθι. Χρώματα άλλοτε απαλά, άλλοτε εκτυφλωτικά και κάποια έργα που θυμίζουν Ρωσική Πρωτοπορία.

1991-2000: Η αφαίρεση του κυβισμού και τα ημικυκλικά. Έργα με επιρροές από την κυβιστική αφαίρεση. Καινούρια μονοπάτια έκφρασης. Γεωμετρία, κολλάζ, επικαλυπτόμενα επίπεδα, εκτόνωση και διάσπαση των ειδώλων στο φόντο. Και με όλο αυτό το μορφοπλαστικό λεξιλόγιο, κάνει ο καλλιτέχνης την παραπομπή στη δική του εσωτερικότητα.

2001-2012: Η ωριμότητα. Η περίοδος αυτή, έπειτα από το ταξίδι και την αναμέτρηση του δημιουργού με ομότεχνους, τέρατα ιερά της τέχνης, περιλαμβάνει έργα ώριμα και κατασταλαγμένα. Έργα αναπαραστατικά, αλλά και με αφαίρεση, όπου ο ίδιος επιλέγει. Ο χρωστήρας και η παλέτα του έχουν ελευθερωθεί. Έχει κατακτήσει την τέχνη του. «Η φύση μου χάρισε ένα μοναδικό δώρο. Τη ζωγραφική. Γι ‘ αυτό κι εγώ ήμουν ειλικρινής μαζί της», έχει πει ο ίδιος. Εμείς προσθέτουμε ότι ήταν και ειλικρινής με τους ανθρώπους. Γλυκός, γελαστός, καλοσυνάτος και πρόθυμος να βοηθήσει, όπου μπορούσε.

Ο **Νίκος Βουλγαρέλης**, γεννήθηκε στη Νέα Ιωνία, το 1939. Σπούδασε ζωγραφική στο ελεύθερο Σπουδαστήριο Καλών Τεχνών στην Αθήνα, με δασκάλους τους Παναγιώτη Τέτση, Παύλο Μοσχίδη και Βάσω Κατράκη στη χαρακτική. Είχε παρουσιάσει το έργο του σε 29 ατομικές εκθέσεις. Ήταν μέλος του Εικαστικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Ζωγράφιζε τοπία αισθαντικά με ύφος και αυτός εντελώς προσωπικό. Τοπία ήρεμα, υπαγορευμένα λες με ευαισθησία και αθωότητα, αλλά και τοπία σκληρά με ένα δάσος ίσως απολιθωμένο, με κορμούς βάναυσα σπασμένους, με άκρες αιχμηρές που ζητούν να τρυπήσουν τον ορίζοντα. Κάπου ανάμεσά τους όμως, σαν να διακρίνεται μια ανθρώπινη φιγούρα. Και σε κάποιο σημείο του πίνακα ένα φως. Ανθρώπινη φιγούρα και φως, δηλαδή ελπίδα. «Ολίγο φως και μακρινό σε μέγα σκότος κι έρμο», καταλήγει ο Τάκης Σινόπουλος σε ένα σημείωμά του για τον Νίκο Βουλγαρέλη, μνημονεύοντας τον στίχο, ενός άλλου ποιητή. Είναι λοιπόν ο Νίκος Βουλγαρέλης σημαντικός τοπιογράφος.

Όμως και οι προσωπογραφίες του δεν είναι δυνατόν να αφήσουν ασυγκίνητο τον παρατηρητή τους. Εδώ η όψη μιας κυρίας με το λούστρο της περιποίησης, με καπέλο και φτερό, με τα κοσμήματά της σε στιγμή μάλλον επίσημη. Αλλά και έκφραση ανάλογη. Δηλωτική μαζί με όλα τα παραπάνω μιας κοινωνίας και μιας τάξης. Μπορεί η τάξη αυτή να είναι μεσαία ή ανώτερη, μπορεί να είναι και μιας ειδικής κατηγορίας, ιδίως όταν πρόκειται για την «madame Ortanse». Αλλού το πρόσωπο μιας γυφτοπούλας. Αναπαραστατικό και αφαιρετικό μαζί. Αναρωτιέσαι αν γελάει ή αν κλαίει. Ο πληθωρικός χαρακτήρας του ζωγράφου είχε νομίζει κανείς άμεση αντανάκλαση στο έργο του. Θεματογραφία πλούσια, χρώματα αρμονικά και αυθόρμητα, καλλιτέχνη, γνώστη του αντικειμένου του.

Ο Νίκος Βουλγαρέλης όμως, υπήρξε και γελοιογράφος. Στον τομέα αυτόν είχε την ικανότητα να συνταιριάξει το θέμα με το σχέδιο και με το ταίριασμα αυτό να προκύπτει ο αιφνιδιασμός και το απροσδόκητο, που είναι το ζητούμενο της γελοιογραφίας. Τα έργα του με πολιτικά πρόσωπα της Ν. Ιωνίας, είχαν αφήσει εποχή.

Και οι δυο καλλιτέχνες, άφησαν τη σφραγίδα τους στην πόλη της Νέας Ιωνίας και όχι μόνο, με το σημαντικό εικαστικό τους έργο, εμπλουτίζοντας τον πολιτισμό της, τομέα άλλωστε στον οποίο η Νέα Ιωνία έχει πλούσια παράδοση, αλλά και με την προσωπικότητά τους: Πράος, λιγομίλητος, ήρεμος ο πρώτος, πληθωρικός και χειμαρρώδης ο δεύτερος, είχαν και αξιοσημείωτη συμμετοχή στα κοινά. Πολιτιστικοί φορείς της Νέας Ιωνίας αλλά και άλλων πόλεων (στο εσωτερικό και το εξωτερικό) έχουν πραγματοποιήσει εκθέσεις και αφιερώματα στους δύο εικαστικούς καλλιτέχνες. Υπενθυμίζουμε την κοινή τους έκθεση στο Παναιτώλιο στις 26 Ιανουαρίου 2011.

Θα τους θυμόμαστε πάντα, έχουν άλλωστε με το έργο τους, κερδίσει την αθανασία.

95 χρόνια μετά (1922 – 2017).
Εκδηλώσεις μνήμης για τη Μικρασιατική Καταστροφή

Το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. του Δήμου Ν. Ιωνίας, συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις μνήμης, για την Γενοκτονία των Ελλήνων της Μ. Ασίας από τους Τούρκους πραγματοποίησε :

1. Την **Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου 2017** :

- Στις 10 π.μ. Επιμνημόσυνη δέηση στη μνήμη των Αγίων ενδόξων και Μεγάλων Εθνομαρτύρων Χρυσοστόμου Σμύρνης και των συν αυτώ αναιρεθέντων κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή, στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Ν. Ιωνίας, προεξάρχοντος του Σεβασμιοτάτου Μητροπολίτη Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων στην προτομή του Μητροπολίτη Πατάρων Μελετίου, από τον Δήμαρχο Ν. Ιωνίας κ. Ηρακλή Γκότση, τον Πρόεδρο της Ο.Π.Σ.Ε. Λουκά Χριστοδούλου και εκπροσώπους δημοτικών παρατάξεων και σωματείων της πόλης.

- Στις 11 π.μ. Ομιλία του Δρ. Ν. Λιγερού, επιστημονικού συμβούλου του Μουσείου Καραθεοδωρή, με θέμα: «Κων/νος Καραθεοδωρή».

Ο ομιλητής καθήλωσε για μία ώρα το κοινό αναφέροντας άγνωστα γεγονότα από τον βίο και την επιστημονική κατάρτιση του μεγάλου μαθηματικού αναφέροντας ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα, που αποδεικνύουν το υψηλότατό επίπεδό του, το πόσο ο Καραθεοδωρή επηρέασε τον χώρο των Μαθηματικών, αλλά και την επίδρασή του στον χώρο της «Θερμοδυναμικής», αλλά και της «Σχετικότητας», επισημαίνοντας μεταξύ άλλων πως: «Η σταδιοδρομία του Καραθεοδωρή είναι τόσο σημαντική, που επηρέασε και τα Μαθηματικά και τη Φυσική, και στη «Σχετικότητα» βοήθησε τον Αϊνστάιν σε πρακτικό επίπεδο.

2. **Την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 2017**, σε συνεργασία με τους Δήμους Ν. Ιωνίας και Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας, τον Ο.Π.Α.Ν. και τον Γ.Σ. ΑΝΑΤΟΛΗ τον 3^{ο} αγώνα δρόμου «Στις γειτονιές των Μικρασιατών Προσφύγων». Ήταν ένας αγώνας 10.000 μ. όπου οι αθλητές και οι αθλήτριες που συμμετείχαν διήλθαν από τις γειτονιές της Ν. Ιωνίας, Φιλαδέλφειας και Χαλκηδόνας, εκεί όπου έζησαν και εργάστηκαν οι πρόσφυγες-πρόγονοι μας μετά τον ξεριζωμό του 1922. Ήταν ένας αγώνας που ενθουσίασε τους αγωνιζομένους που στο τέλος της διαδρομής τους περίμενε και ένα αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής για να γνωρίσουν τα ιστορικά στοιχεία των περιοχών. Νωρίτερα είχε πραγματοποιηθεί και αγώνας δρόμου 1.000 μ. για παιδιά, μέσα στο Άλσος της Ν. Φιλαδέλφειας. Το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. θα ήθελε να ευχαριστήσει τους δεκάδες εθελοντές, που βοήθησαν στην ασφαλή πραγματοποίηση αυτού του δύσκολου αγώνα.

Η εκκίνηση του αγώνα δρόμου.

Οι νικητές, οι εθελοντές κλπ. με τους δημάρχους Ν. Ιωνίας και Ν. Φιλαδελφείας

ΤΟ ΚΕΜΙΠΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ 8ου ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΤΟΥ

Δευτέρα 25 Ιουνίου 2018. Ώρα 8 το βράδυ. Είναι η ημέρα της παρουσίασης των Πρακτικών του 8ου Συμποσίου του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας Αττικής.

Λίγους μήνες μετά την πραγματοποίηση του 3ήμερου Συμποσίου με θέμα:

«Λίγο πριν την 100ετία : «Πώς και γιατί οι Έλληνες υπέστησαν την μεγαλύτερη καταστροφή της Ιστορίας τους»,

το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. παρέδωσε στο κοινό το βιβλίο με τις εισηγήσεις των 11 πανεπιστημιακών, ερευνητών και ιστορικών: Βλάση Αγτζίδη, Σίας Αναγνωστοπούλου, Θάνου Βερέμη, Γιώργου Μαργαρίτη, Γιώργου Θ. Μαυρογορδάτου, Ηλία Νικολακόπουλου, Σπύρου Πλουμίδη, Άλκη Ρήγου, Σωτήρη Ριζά, Δημήτρη Σταματόπουλου και Άγγελου Συρίγου.

Στην αρχή της εκδήλωσης **ο Αντιπρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Χρήστος Χατζηϊωάννου,** καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και έδωσε τον λόγο στον **Πρόεδρο Λουκά Χριστοδούλου** που μεταξύ άλλων τόνισε:

«……Είναι γεγονός ότι λόγω της οικονομικής κρίσης, οι εκδόσεις λιγοστεύουν, όπως και τα διαθέσιμα για την αγορά ενός αξιόλογου βιβλίου μικρασιατικής ιστοριογραφίας. Εμείς σε πείσμα των καιρών, κάνοντας ορθολογική διάταξη των χρηματικών μας διαθεσίμων, επενδύσαμε στο βιβλίο……Τελειώνοντας, θέλω να σας γνωρίσω ότι το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. δίνει βήμα σε όποιον θέλει να καταθέσει τις θέσεις και τις απόψεις του για όλα αυτά που συνέβησαν πριν και μετά την Μικρασιατική Καταστροφή χωρίς διαχωρισμούς και λογοκρισίες. Μάλιστα από τώρα μας προβληματίζει και το θέμα του 9ου Συμποσίου που θα πραγματοποιηθεί τον Νοέμβριο του 2019».

Ο **Δήμαρχος Ν. Ιωνίας Ηρακλής Γκότσης** ανέφερε μεταξύ άλλων:

«Το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2003. Σαν πρώτος στόχος ήταν η ίδρυση Μουσείων. Αυτό το πέτυχε γρήγορα, με την ίδρυση και λειτουργία του Λαογραφικού Μουσείου και του μοναδικού στην Ελλάδα Μουσείου Υφαντουργίας και Ταπητουργίας. ……Όμως, εκεί που πραγματικά είναι πολύ διαφορετικό σε σχέση με άλλους πολιτιστικούς οργανισμούς είναι οι εκδόσεις. Ως δημοτικός οργανισμός μέσα στα 15 χρόνια που λειτουργεί έχει εκδώσει 22 βιβλία, με ένα σύνολο περίπου 22.000 αντιτύπων, που έχουν δοθεί δωρεάν σε Βιβλιοθήκες, Σωματεία, καθηγητές, ιστορικούς ερευνητές, αλλά και ανώνυμους ανθρώπους, που ενδιαφέρονται για την Ιστορία των αξέχαστων πατρίδων της Ανατολής».

Ο **Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ** κλείνοντας τον κύκλο των προσφωνήσεων, ανέφερε:

"……Όπως πολύ καλά γνωρίζετε η πόλη μας διαθέτει πρόσωπα, τα οποία έχουν τεράστια εμπειρία, αλλά, ταυτόχρονα, και ιστορική και πολιτιστική όρεξη και γνώση, για να μπορέσουν να αναδείξουν πτυχές του Μικρασιατικού Πολιτισμού, που έχουν να κάνουν τόσο με την Ιστορία του όσο και με τη σύγχρονη εφαρμογή των αρχών και του περιεχομένου του. Και αναφέρομαι στη μνήμη, αλλά και στο πώς αυτή η μνήμη μπορεί να ενταχθεί μέσα σε μία σύγχρονη Ελλάδα, η οποία πορεύεται προς τα μπροστά, έχοντας ένα τεράστιο και λαμπρό μέλλον, ταυτόχρονα, όμως, έχει και μία ευθύνη να παραμένει στέρεη στις ρίζες και τις αξίες που έχει, διότι αυτές αποτελούν και το εχέγγυο για να μπορέσει η πατρίδα μας να προχωρήσει……»

Ο συντονιστής της εκδήλωσης **Χάρης Σαπουντζάκης,** αναφέρθηκε στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη θεματική του Συμποσίου, που πάρθηκε ύστερα από δική του εισήγηση, εξήγησε ότι επρόκειτο για μιαν απόφαση που εμπεριείχε πολύ «ρίσκο», αφού το θέμα ήταν ιδιαίτερα ευαίσθητο εθνικά και πολιτικά δεδομένου του «τραύματος» της Μικρασίας που στοιχειώνει όλες τις γενιές των Ελλήνων και ιδιαίτερα βέβαια τις γενιές των καταγόμενων από τις πατρίδες της καθ΄ ημάς Ανατολής. Η επιτυχία αυτού του Συμποσίου προϋπέθετε τον καλύτερο δυνατό κατάλογο εισηγητών που δεν ακολουθούν στις αναλύσεις τους την ίδια γραμμή, αλλά που με αυτόν ακριβώς τον πλουραλισμό θα αναδεικνυόταν και η αξία του Συμποσίου. Η επιτυχία του βέβαια θα έπρεπε να βασιζόταν και στη διάθεση επαρκούς χρόνου παρεμβάσεων στους συνέδρους αλλά και ετοιμότητα των προεδρείων για την αντιμετώπιση τυχόν εντόνων αντιδράσεων.

Κρίνοντας εκ του αποτελέσματος θεωρεί ότι οι στόχοι επετεύχθησαν, χάρη και στην αποτελεσματικότητα του Προέδρου Λουκά Χριστοδούλου στον τομέα των προσκλήσεων και την απευθείας επικοινωνία με τους εισηγητές, και την ετοιμότητα όλων των μελών του Δ.Σ.

Ο λόγος μετά δόθηκε στην **Καλλιόπη Στεριάδου,** δρ. του Παντείου Πανεπιστημίου και στέλεχος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., για να «ξεναγήσει» το ακροατήριο στα περιεχόμενα του τόμου, αρχίζοντας από τις σελίδες των χαιρετισμών των επισήμων και συνεχίζοντας με την ανάδειξη των στοιχείων των εισηγήσεων των 6 πρώτων κατά σειρά εισηγητών : Γ. Μαυρογορδάτου, Άλκη Ρήγου, Θ. Βερέμη, ΄Αγγ. Συρίγου, Σωτ. Ριζά και Δημ. Σταματόπουλου. Η Καλλιόπη Στεριάδου κατέληξε διαβάζοντας κείμενο του ακαδημαϊκού Τάσου Αθανασιάδη…..από το έργο του «Τα παιδιά της Νιόβης», που αναφέρεται στον αγώνα του ιερέα Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου να διασώσει τα γυναικόπαιδα της Σπάρτης από τον αφανισμό και να τα οδηγήσει, ως άλλος Μωϋσής, στην Ελλάδα και ειδικότερα στη Νέα Ιωνία (τους τοτινούς Ποδαράδες), ιδρύοντάς την, μαζί με τον αρχηγό της Επανάστασης Νικ. Πλαστήρα.

Ο **Αρχάγγελος Γαβριήλ,** τ. σχολικός σύμβουλος φιλολόγων και συγγραφέας, επίσης επίλεκτο στέλεχος της διοίκησης του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., με τον δικό του γλαφυρό λόγο εισέδυσε στο περιεχόμενο και τις θέσεις επάνω στο θέμα όπως αυτές αναλύθηκαν από τους επόμενους εισηγητές: Γ. Μαργαρίτη, Βλ. Αγτζίδη, Σπ. Πλουμίδη, Ηλ. Νικολακόπουλο, και Σία Αναγνωστοπούλου, τονίζοντας ειδικότερα σημεία των δικών τους θέσεων.

Ακολούθως ζητήθηκε από τους παρισταμένους εκ των εισηγητών, τον Σπ. Πλουμίδη και τον Βλ. Αγτζίδη, να απευθύνουν σύντομο χαιρετισμό.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης έγινε και η βράβευση του γνωστού σε όλους «**Σαμψών**» του **Γιάννη Κεσκιλίδη,** του λαϊκού παλαιστή και αθλητή της σωματικής ρώμης, που αγωνιζόταν κρατώντας πάντα την ελληνική σημαία. Στο γιό του **Χρήστο** απενεμήθη από τον δήμαρχο Ηρακλή Γκότση, τιμητική πλακέτα, ενώ σε επιμέλεια του Λ. Χριστοδούλου προβάλλονταν εικόνες από τη ζωή και το έργο του τιμώμενου.

Σε όλους τους παρευρεθέντες ο τόμος των Πρακτικών διανεμήθηκε δωρεάν, με την προτροπή να τον φυλάξουν, γιατί σύντομα θα γίνει «συλλεκτικό κομμάτι».

Τ' όνειρο της Ανδρομάχης

Της Νίκης Καλτσόγια-Τουρναβίτη Ομότιμης Καθηγήτριας Παντείου Πανεπιστημίου

Άκουγα πολλές φορές από μικρή τη μητέρα μου να διηγείται ιστορίες από τη ζωή της στην Αρτάκη, μεγάλο παραθαλάσσιο χωριό κοντά στην Κωνσταντινούπολη, στον κόλπο του Βοσπόρου. Γνώριζα πια πως ήταν ο τόπος που γεννήθηκε και έζησε τα παιδικά της χρόνια μέχρι την ηλικία περίπου των 15-17 ετών. Πώς η μητέρα της είχε την ευθύνη της καλλιέργειας αμπελιών και ελαιώνων, πώς στο πάνω πάτωμα του σπιτιού έτρεφαν μεταξοσκώληκες και το θρόισμα των φρέσκων φύλλων της μουριάς που μασουλούσαν, ακουγόταν σ' όλο το σπίτι. Τι άλλες συνήθειες είχαν, αλλά και πώς η μητέρα της μεγάλωνε τις τέσσερις κόρες της με μεγάλη αυστηρότητα, τέτοια που της έλεγαν οι γειτόνισσες ότι αν δε σε βλέπαμε να τις γεννάς θα λέγαμε ότι είσαι μητριά. Και η απάντηση της δυναμικής γιαγιάς Ελπινίκης ήταν πάντα η ίδια «Τις μεγαλώνω έτσι που αν γίνουν πλούσιες να μην τις κοροϊδεύουν οι δούλες τους και αν γίνουν φτωχές να μη με βλαστημούν οι άνδρες τους».

Στο χωριό οι περισσότεροι ήσαν ρωμιοί, λίγοι Εβραίοι και πολλοί Τούρκοι. Ζούσαν αρμονικά με τους ρωμιούς, με περιορισμένες όμως οικογενειακές σχέσεις, αλλά και με σεβασμό προς τους ρωμιούς. Οι εικόνες της παιδικής της ζωής μου ήταν οικείες, γιατί αναφέρονταν σ' αυτές με αγάπη και νοσταλγία. Η θάλασσα και τα παιχνίδια στην άμμο ήταν οι πιο αγαπητές της μνήμες, όπως και η συνήθεια ο πατέρας της, δάσκαλος από το εσωτερικό της Ασίας, που τον είχε σπουδάσει η ελληνική Κοινότητα στη σχολή του γένους, κάθε Κυριακή μετά την εκκλησία μάζευε τις μεγάλες κόρες του και τους ανέλυε το Ευαγγέλιο. Αγόρια δεν είχαν, γιατί αυτά έφευγαν απ' τη ζωή πριν καλά-καλά χρονίσουν. Θυμάμαι όμως και μια ιστορία που διηγείτο αρκετές φορές και πάντα της προκαλούσε συγκίνηση και δέος.

Ήταν κοντά δέκα χρονών-είχε γεννηθεί προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα-όταν ένα βράδυ, ξύπνησε αλαφιασμένη από ένα εφιαλτικό όνειρο, που είχε δει στον ύπνο της. Ήταν τόσο ζωντανό που δεν μπορούσε να συνέλθει μικρό παιδί ούτε και στον ξύπνιο του. Έτρεμε, φοβόταν κι έμοιαζε σαν αλλοπαρμένο. Μάταια η μητέρα της και οι γειτόνισσες της προσπαθούσαν να την ηρεμήσουν, ξεματιάζοντάς την με ευχές και γιατροσόφια. Το όνειρο σαν εφιάλτης την κυνηγούσε, όπου και αν βρισκόταν. Είχε δει στον ύπνο της πως έπιασε φωτιά και κάηκε όλο το χωριό τους. Πλησίαζε η γιορτή των Αγίων Αποστόλων και το μεγάλο πανηγύρι που στηνόταν στο ξωκλήσι του, σ' ένα λόφο έξω από το χωριό. Σ' αυτό υπήρχε και μια θαυματουργή εικόνα των Αγίων Αποστόλων που πίστευαν ότι είχε θαυματουργές ικανότητες. Εκεί πήγαιναν τάματα και αφιερώματα. Πίστευαν ακόμη ότι θεράπευε τους δαιμονισμένους που φέρονταν σαν τρελοί θα λέγαμε απλά σήμερα. Τους έδιναν ένα εικόνισμα των αγίων να το κρατούν ακίνητοι στο πρόσωπο και όσοι ήταν δαιμονισμένοι μετά από λίγο άρχιζαν να χτυπούν την εικόνα στο πρόσωπό τους και να φωνάζουν. Στο πανηγύρι βέβαια πήγαινε πάντα και η οικογένεια της μητέρας μου και οι γειτόνισσες συμβούλευαν τη γιαγιά να δώσουν στη μικρή Ανδρομάχη να κρατήσει την εικόνα των Αγίων, για να διαπιστώσουν αν ήταν δαιμονισμένη ή όχι. Αυτό έκαναν, αλλά όση ώρα κι αν κράταγε το παιδί το εικόνισμα μπροστά του δεν είχε καμιά αντίδραση. Δεν ήταν δαιμονισμένο! Γύρισαν απ' το πανηγύρι και η ταραχή του συνεχιζόταν.

Πέρασαν μερικές μέρες ακόμα και ένα σούρουπο έπιασε φωτιά ένα σπίτι Ελλήνων. Άρχισαν να τρέχουν και καλούσαν τις πυροσβεστικές υπηρεσίες του χωριού, που ήταν τούρκικες βέβαια, να έλθουν να σβήσουν τη φωτιά. Αυτές όμως κώφευαν, λέγοντας «ας τους να καούν οι γκιαούρηδες». Όμως τα σπίτια ήταν σοβαντισμένα, αλλά εσωτερικά ξύλινα, με ξύλινες κεραμοσκεπές και όταν η φωτιά φούντωσε τα πυρακτωμένα καρφιά των σπιτιών που καίγονταν, σαν σφαίρες έσκιζαν τον αέρα και μετέδιδαν τη φωτιά στα γύρω σπίτια. Όταν «ξύπνησαν» οι ελάχιστοι Τούρκοι πυροσβέστες, με τα ανύπαρκτα μέσα να σβήσουν τη φωτιά ήταν αργά. Τα μέσα πυρόσβεσης ήταν μικρά καρότσια με ένα ή δύο βαρέλια νερό που τα έσερναν δύο άθλιοι στην εμφάνιση και στα μέσα πυροσβέστες. Φωνές απόγνωσης. Κόλαση κυριολεκτικά. Ουρλιαχτά, πανικός. Παιδιά να σκούζουν άγρια. Οι στενοί δρόμοι γεμάτοι πανικόβλητους Αρτακιανούς με παιδιά στην αγκαλιά, που προσπαθούσαν να περισώσουν πράγματα πρώτης ανάγκης. Να βγάλουν τους γέροντες και ανήμπορους, τιμαλφή, εικόνες αγίων. Σε λίγη ώρα η άγρια φωτιά κατάπιε περιουσίες, ιστορίες ζωής και κόπων και ξερίζωσε από τις πατρογονικές εστίες τους μεγάλο μέρος των κατοίκων του μεγάλου και πλούσιου χωριού.

«Το όνειρο της Ανδρομάχης βγήκε αληθινό», έλεγαν όσοι θυμούνταν τη σκηνή στο πανηγύρι των Αγίων Αποστόλων.

Πόσο μυστήριο υπάρχει πίσω από τα μεγάλα γεγονότα που συμβαίνουν, που κάποια αόρατη δύναμη προμαντεύει και στέλνει μηνύματα; Ανεξιχνίαστο και όμως αληθινό. Αυτή η μεγάλη φωτιά στο ελληνικό ουσιαστικά χωριό Αρτάκη, με την πανάρχαια ιστορία των πρώτων Ελλήνων κατοίκων και πριν από τη βυζαντινή εποχή, ήταν η αρχή του της πρώτης προσφυγιάς τους, που μετακόμισαν στην Κωνσταντινούπολη, για να πάρουν το δρόμο της δεύτερης μεγάλης προσφυγιάς με την ανταλλαγή των πληθυσμών το 1924 και να στεριώσουν στη νέα μεγάλη Πατρίδα.

Τώρα έχει εξελιχθεί σε κοσμοπολίτικο προάστιο της Κωνσταντινούπολης, στην ευρωπαϊκή όχθη του κάτω Βοσπόρου. Το είδα μέσα από ένα καραβάκι που έκανε βόλτα στα παράλια του Βοσπόρου πριν από μερικά χρόνια. Ήταν το μοναδικό ταξίδι που έκανα στην Κωνσταντινούπολη. Δεν αντέχω να ξαναπάω, όπως δεν άντεχε και η μητέρα μου, όταν της πρότεινα ένα ταξίδι στον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε. «Δεν θ' αντέξω παιδί μου. Θ' αφήσω την ψυχή μου εκεί…»

Στις 26 Φεβρουαρίου του έτους που διανύουμε έφυγε από κοντά μας η Ομότιμη καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών Νίκη Καλτσόγια-Τουρναβίτη.

Δημοσιεύουμε τιμής ένεκεν το μικρό αφήγημά της «Το όνειρο της Ανδρομάχης», που είναι σχετικό με τη Μικρασιατική καταγωγή της.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΜΑΣ

6° Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας 29 Φεβρουαρίου 2018.

3° Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας 20 Μαρτίου 2018.

Γ.Ε.Λ. Αγίων Αναργύρων, 9 Μαρτίου 2018.

3ο Λύκειο Γαλατσίου, 30 Μαρτίου 2018.

3ο Λύκειο Νέας Ιωνίας, 18 Μαρτίου 2018.

3ο Λύκειο Νέας Ιωνίας, 18 Μαρτίου 2018.

Το Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ. και διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.). Η ίδρυσή του δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. αρ. 646 / τ. 2 / 2003, όπου παρατίθεται η σχετική Συστατική Πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Ιωνίας Αττικής (113/03). Με την υπ' αριθμ. 36281/ 04.08.2011 Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 1765/5.8.2011) το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. εξαιρέθηκε της συγχώνευσης κι εξακολουθεί να λειτουργεί ως αυτονόμο Ν.Π.Δ.Δ. Για την επίτευξη των σκοπών του, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. μπορεί να συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, με τους Ο.Τ.Α. γενικότερα, με Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και με πολίτες.

Στο πλαίσιο των δράσεων του Κέντρου περιλαμβάνονται η έρευνα, μελέτη και εκπόνηση προγραμμάτων, η ίδρυση και λειτουργία εξειδικευμένης βιβλιοθήκης, οι εκδόσεις, η προκήρυξη υποτροφιών, η καταγραφή στοιχείων του μουσικού και ορχηστρικού πολιτισμού, η διδασκαλία παραδοσιακών τεχνών, η λειτουργία μουσείων, η διεξαγωγή εκθέσεων και η οργάνωση εκδηλώσεων και συνεδρίων.

Οι πόροι του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. προέρχονται από το Δήμο Ν. Ιωνίας. Παράλληλα, ενίσχυση προσφέρουν οι δωρεές και χορηγίες φορέων και φυσικών προσώπων.

Το Κέντρο στεγάζεται σε ανακαινισμένους χώρους του συγκροτήματος κτιρίων του Δήμου Νέας Ιωνίας που βρίσκονται στην οδό Πατρ. Ιωακείμ 4, πολύ κοντά στον ομώνυμο σταθμό των Η.Σ.Α.Π.

Σε καθημερινή βάση, υποδεχόμαστε το κοινό από τις 08:30 έως τις 13:00.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να καλούν στο τηλ. 210 27 95 012.

Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Λουκάς Χριστοδούλου, Οικονομολόγος
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ : Χρήστος Χατζηιωάννου, Αντιδήμαρχος Δήμου Νέας Ιωνίας
ΜΕΛΗ : Όλγα Ακιανίδου, Δημοτικός Σύμβουλος
Χάρης Σαπουντζάκης, Ιστορικός, Συγγραφέας
Λαμπρινή Σπανοπούλου, Γ. Γραμ. "Σωματείου Ινεπολιτών-Κασταμονιτών"
Κώστας Τσοπανάκης, Ταμίας "Συνδέσμου Αλαγιωτών"
Αρχάγγελος Γαβριήλ, τ. Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων
Χρυσάνθη Αθηνάκη, Φιλόλογος, Πρόεδρος "Συλλόγου Σμυρναίων Ν. Ιωνίας"
Καλλιόπη Στεριάδου, Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου, Συγγραφέας
Γιώργος Νουβέλογλου, Πρόεδρος "Συνδέσμου Αλαγιωτών"
Γεράσιμος Λυκούδης, Ζωγράφος, Αγιογράφος
Αγγελική (Γκέλυ) Σακαλόγου, Αντιπρόεδρος "Συνδέσμου Αλαγιωτών"
Νίκος Κεχαγιόγλου, Τοπογράφος – Πολεοδόμος Μηχανικός
Τάκης Κωστιδάκης, Καραγκιοζοπαίχτης, Επιτ. Πρόεδρος "Ιωνικού Συνδέσμου"
Νίκος Τσερπάνης, Δικηγόρος

Αναπληρωματικά μέλη

ΠΡΟΕΔΡΟΥ : Ζαχαρούλα Καραβά, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ : Σωτήρης Κριωνάς, Δημοτικός Σύμβουλος
ΜΕΛΗ : Λίλιαν Αθυμαρίτου Αντιδήμαρχος Δήμου Νέας Ιωνίας
Ξενοφών Κυριακόπουλος, Αντιδήμαρχος Δήμου Νέας Ιωνίας
Γιάν. Καραγιαννίδης, Αντιπρ. "Σωματείου Ινεπολιτών-Κασταμονιτών"
Δέσποινα Μαλάτου, Φιλόλογος
Κούλα Μπρόλιου, Πρόεδρος Συλλόγου Μικρασιατών "Η Καππαδοκία"
Έλσα Ανθρακίδου, Μέλος Δ.Σ. "Συλλόγου Σμυρναίων Ν. Ιωνίας"
Όλγα Φτούλη, Βιβλιοπώλης
Ευστάθιος Νουβέλογλου του Γεωργ., Βιοτέχνης
Ουρανία Κουτούλα, Συνταξιούχος ΔΕΗ, Απόφοιτος Γαλλικής Φιλολογίας
Σταμάτης Γλιγλίνος, Συνταξιούχος Τεχνικός ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.
Ιωάννης Πέτσης, Υπάλληλος
Αναστασία Δημητσάνου, Δημοτικός Σύμβουλος
Σοφία Μιχαηλίδου

Εκδότης: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.
Γραφεία: Πατρ. Ιωακείμ 4, Ν. Ιωνία 14234
Τηλ.: 210 27 95 012 Fax.: 210 27 90 775
Ιστοχώρος: www.dimosneasionias.gr/ kemipo.htm
Ηλεκτρ.διεύθ.: kemipo@otenet.gr
Επιμέλεια έκδοσης - Εξώφυλλο : Μάκης Λυκούδης
Παραγωγή: Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία : "Κ. Πλέτσας – Ζ. Κάρδαρη Ο.Ε."
Γραφικές Τέχνες – Εκτυπώσεις Offset
Χαρ. Τρικούπη 107, 114 73 Αθήνα, τηλ & fax 210 38 20 148

* Η αναδημοσίευση κειμένων ή φωτογραφιών επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας και μετά από έγγραφη άδεια από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.
* Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν απόψεις και θέσεις των συγγραφέων τους.
* Η αρμόδια για την έκδοση του περιοδικού επιτροπή του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. φέρει την ευθύνη για την επιμέλεια και την άρτια παρουσίασή τους μόνον.